

Naročnina mesečno 25 Din, za izo-
zmetvo 40 Din — ne-
deljska izdaja so-
boletno 96 Din, za
izozmetvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENEĆ

Praznik varčevanja

Leta 1924 je bilo na mednarodnem hranilni-
škem kongresu v Milanu sklenjeno vsako leto
praznovati dne 31. oktobra kot praznik varčeva-
nja. Ta dan naj bi se delala vsepovsod propa-
ganda za varčevanje, ki je podlaga narodnega
blagostanja. In v resnici se vsako leto po vsem
svetu ta dan vrše predavanja, izdajajo letaki za
propagando varčevanja, prirejajo razstave, ki ka-
žejo uspehe in pomen varčevanja, predvsem pa
sodelujejo pri tem hranilnice in zadruge kot glavni
zbiralci narodnega premoženja v obliki prihran-
kov. Tudi v naši državi delamo tako propagando,
ki tudi že kaže svoje uspehe.

Toda za propagando varčevanja, pa ni do-
volj delati samo propagando, ampak je treba
ustvariti tudi pogoje, da bo varčevanje v resnici
pomagalo našemu gospodarstvu do blagostanja.
Danes, kot sploh v zadnjih letih, so postali var-
čevalci zelo bojazljivi, saj so imeli v zadnjih letih
slabekušne in je njih zaupanje v stalno vred-
nost zbranega kapitala v obliki prihrankov zelo
padlo, čeprav se ne zavedajo, da so v prejšnjih
letih stalnega padanja cen imeli od tega znatno
korist, saj so na primer za isto imensko vsoto
svoji vlog kupili znatno večje količine raznih
predmetov kot pred leti, ko so v gospodarski
dobri konjunkturi stali cene visoko. Toda reči
moramo, da se po vsem svetu zopet ustvarjajo
pogoji za uspešno varčevanje, kajti vsaka država
uvideva, da temelji na varčevanju vse gospo-
darstvo, kajti brez kreditnega sistema si danes
sploh ni mogoče predstavljati gospodarskega
življenja. Ne moremo se vrniti nazaj v one čase,
ko je vse varčevanje bilo usmerjeno v nogavice
in pa v zloko, ker bi se potem vrnili v primitivne
razmere, katerih si niti ne želimo nazaj, niti ne
morejo priti nazaj.

Vseupovsod pa tudi pri nas skušajo ustvariti
predpogoje za uspešno varčevanje, predvsem za
uspešno zbiranje prihrankov v denarnih zavodih,
ki te prihranke potem dajejo na razpolago državi
in pa zasebnemu gospodarstvu v produktivne
svrhe v obliki posojil. Ta prizadevanja imajo že
veliko uspehov, je pa seveda še mnogo stvari,
katere bi bilo potrebno urediti, da bi bili dani vsi
predpogoji za zbiranje prihrankov, od katerih ima
korist vse gospodarstvo.

V naši državi se polagoma konjunktura boli-
ša. En sam pogled na vse naše gospodarstvo
kaže, da se že pojavljajo bistveni znaki izboljša-
nja. Vsakdo ve, da se današnjih razmer ne da
več primerjati z onimi leta 1933 in 1934, ko je bilo
vse gospodarstvo na tleh. Boleče rane našega
gospodarstva so bile sanjke, pa tudi nam ni
uspelo dobiti za italijanski trg polnovredno na-
domeštilo. Sedaj pa je v veliki meri postala važen
kupec naših proizvodov Nemčija in polagoma
prihaja za drugimi predmeti na vrsto tudi naš les
za izvoz v Nemčijo. Z ozirom na slabe politične
odnose med Nemčijo in Rusijo je pričakovati,
da bo Nemčija še bolj skušala nadomestiti uvoz
ruskega lesa z uvozom iz drugih držav, s kate-
rimi ima boljše gospodarske odnose. Tu prihaja
v poštev tudi naš les. Ne sliši pa se še nič o tr-
govini z lesom iz Italije, čeprav imamo že mesec
dni nov trgovinski sporazum s to državo. V sploš-
nem vzelo so pogoji za varčevanje, v kolikor so
dani s splošno gospodarsko konjunkturo, boljši
kot so bili še pred nedavnim.

Na drugi strani se polagoma pri nas raz-
čiščujejo prečeta vprašanja, čeprav ne v popolno
zadovoljstvo vseh zainteresiranih. Ugodno znamenje
za varčevanje je smatrali tudi zadnje 6% obli-
ga-cijsko posojilo mestne občine ljubljanske, kate-
rega je vpisalo izredno veliko število vlagateljev
Mestne hranilnice. Ko dobi mestna občina še go-
tovino od Državne hipotekarne banke, je prič-
kovali v najzadnejši meri njene zopetne mobili-
zacije. Temu zgledu bodo morali slediti tudi
drugi zavodi. To bo najbolj doprineslo k vposla-
vitvi zaupanja vlagateljev in denarne zavode.

Za vpostavitve zaupanja v denarne zavode
kot najvažnejše zbiralce ljudskih prihrankov bo
potrebno čimprej, da se uveljavi dobra zakonod-
aja o poslovanju teh zavodov. Nova zakonodaja
o važnih skupinah denarnih zavodov (hranilnicah
in zadrugah) bo morala upoštevati, da je potreb-
no dati vlagateljem čim več trdnih zagotovil za
varnost in likvidnost njih naložb. Seveda ne sme-
jo taka določila ostati samo na papirju, ampak je
treba poskrbeti za njih izvrševanje. Preden pa
dobimo nove tozadevne zakone, jih bo treba te-
meljito proučiti. To velja zlasti za hranilniški
zakon, glede katerega smo že priobčili, ko je bil
predlagan, svoje mnenje, ki je pokazalo, da se-
danji predlog ni zadovoljiv in da bo moral do-
živeti še znatne izpremembe. Marsikaj se bo
moralo izpremeniti tudi v zakonskem načrtu o
zadrugah. Pomisliti je treba, da moramo s temi
novimi zakoni ustvariti trajno zakonodajo, katero
se ne bo dalo vedno izpreminjati, kot se to dela
na drugih poljih. Vpostavitve zaupanja zahteva
dober hranilniški in zadrugi zakon, ki bošta mo-
rala dati osnove za daljšo vrsto let tema pano-
gama denarnih zavodov.

Po novi ureditvi kmečke zaščite je nastala
potreba, da se poskrbi za nova sredstva našim
denarnim zavodom. Kajti pomisliti je treba na
bodočnost kmečkega kredita, ki je bil v zadnjih
letih zaradi neprestanih moratorijev uničen. No-
vega kmečkega kredita si ni mogoče zamisliti
brez ljudskih denarnih zavodov. Tem pa se da
pomagati le z novimi sredstvi, da bodo na ta
način oživele prejšnje vloge in se bo lahko zopet
začelo dajanje posojil. Seveda pa se bodo mo-
rala nova posojila dojeti na sigurno in bo morala
osrednja denarna ustanova, Narodna banka, biti
pripravljena, da za primer trenutnih potreb de-
narnega trga pomaga denarnim zavodom čimprej
vzpostaviti likvidnost, za kar ni potrebno dosti
žrtv, saj vidimo pri vzgledih drugih držav, da se
posojila, dana v ta namen, kaj hitro vrnejo, ko je
vzpostavljeno zopet normalno stanje na denarnem
trgu. Zato moramo podčrtati zahtevo, ki so jo
izrekli na zadnji glavni skupščini Zadrugne zveze
v Ljubljani zbrani zastopniki zadrugištvu, da se
po sedanjosti ureditvi vprašanja kmečkih dolgov
čimprej pristopi k delu za nova sredstva našim
ljudskim denarnim zavodom. To je zelo važen
ukrep, ki bo v korist vsemu našemu gospodar-
stvu in bo v odlični meri pripomogel k vposlavi-
vi popolnega zaupanja vlagateljev in s tem dal-
jše podlago za uspešen razvoj našega gospodarstva.

Generalna ofenziva boljševizma

Svetovni kongres brezbožnikov

Protibrambo je treba takoj organizirati

Dunaj, 30. oktobra. TG. Današnja »Reichspost«
objavlja posebno brzojavno poročilo svojega var-
šavskega poročevalca, v katerem javlja, da je
moskovsko uradno glasilo brezbožne organizacije
sklicalo svetovni kongres vseh brez-
božnih in svobodomiselnih zdru-
ženj. Kongres bi se zbral v Moskvi dne 7. fe-
bruarja 1937. Prireditveni odbor, ki se sestoji iz
29 članov, ima nalogo, da pripravi vse potrebno za
udeležbo 1600 članov, ki bodo prišli iz 46 raznih
držav sveta. Dnevni red kongresa je po uradnem
glasilu brezbožnikov naslednji:

1. Ustanovi se osrednji urad za svetovno pro-
tiversko propagando.
2. Ustanovi se posebna mednarodna brezbožna
organizacija (internacionala brezbožnikov) pod vo-
dstvom sovjetske brezbožne organizacije.
3. Postavijo se smernice za sistematično brez-
božno propagando po vsem svetu.
4. Posamezni delegati dajo referate o svojih
izkušnjah v boju proti veri v posameznih državah,
ki jih zastopajo.
5. Postavijo se finančne osnove za podporo
brezbožnim organizacijam in njihovu delovanju
proti veri.

»Reichspost« dodaja temu poročilu naslednje
opazke:

»Boljševizem je torej na vsej črti prešel v na-
pad. Ta napad, ki velja čisto otipljivim političnim
ciljem sovjetske Rusije, se bo z vsi besnostjo vrgel
na krščanstvo in njegove ustanove. Krščanstvo je
največja ovira, da boljševizem ne more doseči svojih
političnih ciljev in da ne more uresničiti svojih
sanj po nadvladi nad vsem svetom. Zato je čisto
logično, da sedaj kliče svoje pristaše na svetovni
kongres, da z njimi mobilizira vse svoje sile in jih
organizira. O resnosti tega podjetja danes nihče več
ne sme dvomiti. Goreče cerkve v Španiji so namreč
bile istočasno tudi plamtče bakle, ki so osvetlje-
vale razpad španske države. Čudno je, da se na-
vzlic varnostnim klicom svetlega očeta na vse od-
govorne naslove, ki vodijo usodo narodov, danes
obrambne vrste krščanstva še niso zbrale. Voja
napoved mednarodne brezbožne internacionale pod
vodstvom sovjetske vlade bo menda odprla oči
tudi tistim, ki jih dosedaj niso marali odpreti. Ura
prihaja, ko bodo morali voditelji držav odgovoriti
na vprašanje: »Ali za krščansko kulturo, ali pa za
njen razpad!«

Baldwin:

„Komunizem je bolj nevaren,
kot pa Nemčija...“

London, 30. okt. b. Na koncu včerajšnje seje
poslanske zbornice je govoril angleški ministrski
predsednik Stanley Baldwin, ki je dejal: »da se
Evropa nahaja v razburkanem morju in da ne-
uspeh Zveze narodov nikakor ni olajševalna okol-
nost. Sistem demokracije, ki vlada v Veliki Bri-
taniiji, je zdrav, čeprav otežuje s tem nalože zu-
nanjega ministra. Pri reševanju velikih političnih
problemov je Anglija mnogo na slabšem od avto-
ritativnih držav. Čas, v katerem živimo, je podo-
ben onemu času, ko so se vodile verske vojne. Nihče
ni pomislil pred par leti, da se bo Evropa
znašla v takšnem položaju, v kakršnem je danes.
Komunizem je privabil nase velike množice lani-
tističnih pristašev, toda komunizem je vera z naj-
slabšimi lastnostmi, ki so že svojočasno povzročile
verske vojne v Evropi. V Angliji ni mesta ne za
komunizem, ne za fašizem. Obema je pot v bri-
tanski imperij zaprta. Toda komunizem je trenutno
močnejši kot pa Nemčija.«

Državni udar v Iraku

Kdo dela Angležem težave v Aziji?

Bagdad, 30. okt. c. Včeraj so vojaški krogi v
Iraku izvedli državni udar. Ta državni udar je po-
teklet brez prelivanja krvi. Vojski so zahtevali,
da naj ministrski predsednik takoj odstopi. Tej
zahtevi je bilo takoj ugodeno in novo vlado je se-
stavil Sulejman Jasim, ki je tudi prevzel notranje
ministrstvo.

Danes pa je voditelj Kurdov Vekisiki izvedel
nov državni udar. Nad Bagdad so priletela letala,

ki so v letakih zahtevala, da naj vlada takoj od-
stopi. Ker se to takoj ni zgodilo, so se letala čez
dve uri vrnila in metala bombe na vladna poslopja.
Vlada je takoj nato odstopila.

Kairo, 30. okt. c. Zaradi dogodkov v Iraku je
vsa angleška posadka v Egiptu in Palestini v stro-
gi pripravljenosti. Postavlja se vedno bolj vpra-
šanje, kdo dela Angliji težave v Egiptu, v Pale-
stini in sedaj še v Iraku.

Rdeči protisunek odbit

Španski nacionalisti prodirajo naprej

Pariz, 30. oktobra. b. Jutranji »Jour« poroča,
da je Azana z nekaterimi drugimi ministri ponudil
generalu vso Španijo razen Katalonije, če preneha
s sovražnostmi. General Franco je to odločno od-
kloni in dejal, da bo po zavzetju španske prestol-
nice nadaljeval ofenzivo proti Kataloniji. Niti peden
španske zemlje ne sme ostati v rokah rdečih vodi-
teljev.

London, 30. oktobra. b. Posebni dopisnik »Ti-
mesa« poroča, da so vladne sile pod vodstvom sa-
mege ministrskega predsednika Larga Caballera iz-
vedle močno ofenzivo s pomočjo svojih reorgani-
ziranih letalskih sil. Vladnim četam se je posrečilo
zavzeti nekaj važnejših postojank ter zopet vzpo-
staviti zvezo med Madridom, Valencijo in Alicante.
Za ta uspeh se ima madridska vlada predvsem za-
hvaliti številnim tankom ki razpolagajo z njimi
sedaj tudi madridske čete, medtem ko so s tem
strašnim orožjem poprej razpolagali samo nacio-
nalisti.

Po prvih vesteh, ki so prišle semkaj o proti-
ofenzivi belih, pa se vidi, da so vladne čete do-
živlele zopet hude poraze, ker so svoj prodor izvr-
šile brez enotnega načrta in so v kratkem zopet
izgubile vse s težkimi žrtvami zavzete postojanke.
Militenki so pri prvem protinapadu nacionalnih
sil, ki je sledil z Illescasa, zapustili svoje položaje
in se v neredu umaknili. Nacionalna letala so
uspešno obmetavale z bombami tanke milicnikov.
V protiofenzivi so bili zlasti hrabri Maročani in pa
tujski legionarji.

Trije rdeči napadi - trije rdeči porazi

Havasov posebni dopisnik Jean d'Hopital ta-
kole opušja potek rdečih ofenziv: Madridske čete
so davi zarana prešle v srdit napad na desno krilo
čet generala Varelle. Prvi napad madridskih čet so
odbili ob sedmih. Nato je neka madridska moto-
rizirana kolona napadla v smeri proti vasi Esqui-
vijasu in Sesseni, da osvobodi železniško progo
Madrid—Aranjuez, ki so jo nacionalisti pred tremi
dnevi presekali. Tudi ta napad so nacionalisti od-
bili in je do 11 oddelek polkovnika Monasterija
vrgel madridske čete celo z njihovih izhodnih po-
stojank. Dognano je, da se je madridska vlada pri-
tem poskusu posluževala svojih najboljših in naj-
zanesljivejših čet. Nacionalisti so zajeli 120 ujet-
nikov; njih zasliševanje je ugotovilo, da je bil odde-
lek, ki je poskušal to ofenzivo, sestavljen iz iz-
branih mož, zbranih na vseh frontah. Iz njihovih
izpovedb se dalje vidi, da vlada med poveljniki
madridskih čet velika nesložnost. Razen tega se
vidi, iz njihovih izpovedb, da je med njimi mnogo
tujih častnikov, ki občujejo z vojski preko tol-
mačev.

Po zavrnitvi tega napada so madridske čete
začele srdito topniško obstreljevanje, ki so nanj
nacionalisti odgovorili z isto srditostjo. Ta topni-
ški dvoboj je bil posebno intenziven med 12 in 13.

Popoldne je prišlo še do tretjega napada ma-
dridskih čet, to pot samo s pehoto. Tudi ta napad

Ruski general poveljnik Madrida

Sevilla, 30. oktobra. AA (Havas) Sevilijski
radio priobčuje tale komunikacije: V odseku Terueli
so nacionalisti zavrnili napad na Leruel. Na cen-
tralni fronti so čete madridske vlade rabile tanke
ruskega izvora, vendar smo jih odbili. Pri tej pri-
ložnosti so nacionalisti zaplenili tri tanke z rusko
posadko. Na cesti med Madridom in Aranjuezom na
reki Jaranu se tretji napad madridskih čet ni po-
srečel. Obramba Madrida bo na zahtevo Ca-
ballera poverjena sovjetskim častnikom.

V pokrajini Guadalquivir so nacionalisti zav-
rnili in pogladi v beg čete madridske vlade. Prav
tako so v odseku Sigüencia nacionalisti odbili hud
napad madridskih čet. Predsednik madridske
vlade Largo Caballero je preko neke deklice, ki
je tolmačila, izjavil ruskemu generalu, ki je pre-
vzel poveljstvo čet za obrambo Madrida, da je
prepričan, da bo Rusija vse storila, kar bo le
mogla, da zaščiti špansko stvar. Ruski general je
odgovoril, da bo njegovo delovanje učinkovito.

„Italijansko brodovje pripravljeno...“

toži rdeči španski poslanik

Pariz, 30. oktobra. b. Tukajšnji španski posla-
nik je sredi objavil vest, ki jo je dobil iz zanesli-
vega vira, o velikih pripravah italijanske vojne
mornarice za odkrito intervencijo v španski me-
ščanski vojni. Poslanstvo trdi, da pozitivno ve za
priprave, ki se vršijo v luci Gaetta, kjer se bar-
vajo nekatere podmornice s starimi španskimi bar-
vami. Priprave so že tako napredovale, da se prič-
akuje samo še povelje, da zapluje brodovje v
vzhodne španske vode. Višji uradni španskega po-
slanstva je izjavil predstavnikom tiska, da bo vsak
poskus blokade vzhodne obale Španije s strani
držav fašističnega bloka pomenil odkrit spopad s
prijeteljmi madridske vlade, kar zna vsak trenutek
povzročiti krvavo vojno. Te vesti prihajajo iz abso-
lutno verodostojnega vira. Luka Gaetta leži 40 milj
severozapadno od Napulja.

Izgredi v Parizu

Pariz, 30. okt. b. V predmestju Choisi de Roi
je prišlo do hudega spopada med komunisti in
pristaši bivše organizacije Ognienih križev, ki so
organizirani v socialni stranki. Slednji so imeli
zborovanje, ko so jim komunisti naenkrat obkolili
lokal ter zahtevali od policije, da jim pobere
orožje. Policija je komunistični zahtevi ugodila,
zaradi česar je prišlo do hudega pretepa. Dvesto
članov, ki pripadajo bivšim Ognienim križem, se
je zaborakadralo v lokalno. Komunisti so hoteli
poslopje enostavno zažgati, ker niso mogli spravi-
ti svojega nasprotnika na prosto. Položaj je bil
resen, ker je bil v bližini rezervoar za bencin.
V spopadih je bilo nekaj mrtvih in precej ranjenih.

izmet İneni, predsednik turške vlade, sprejema dr. Stojadinovića in soprogo na kolodvoru v Ankari

Ameriške volitve 3. XI.

Za Roosevelta socialno revni, za Landona bogataši

Drugi notranje- in zunanje politični dogodki so nas zaposlevali zadnje tedne, da nismo mogli posvetiti zadostne pozornosti volitvam ameriškega predsednika, ki bodo že prihodnji tork Naj sledi nekaj najvažnejših podatkov o položaju Zedinjenih držav tik pred volitvami, da se bomo mogli pravilno orientirati, ko bomo brali o rezultatih volitev.

Dne 3. novembra, torej prihodnji tork bodo ameriški državljani poklicani na volišče, da si izberejo svoje novo zastopstvo za parlament, za eno tretjino senata in da si izvolijo predsednika republike. Istočasno pa bodo v velikem številu držav volili tudi guvernerje in druge važne državne uradnike. V glavnem lahko rečemo, da bo ameriški državljani poklicani, da z volilnim listkom v roki odda svojo sodbu ali obsodbo vsega velikega obnovevanega dela, ki bo ostalo vezano na tme dosedanjega predsednika Roosevelta pod imenom »New Deal« in da bo v volitvah izpovedal svoje mnenje, če naj se to delo nadaljuje, ali kot obsejono ustavi Res je, da dobivajo tudi v Ameriki predsedniške volitve vedno bolj ideološki značaj. Do sedaj so bile volitve nekaj, kar zasebnika prav nič ni razburjalo, saj je bil volilni boji več ali manj le boj med dvema političnima klikama ali k večjemu še med dvema gospodarsko izpostavljenima skupinama. Danes vha v volilni boji tudi svetovno nazorno vprašanje v obliki socialnih problemov, do katerih morajo politične skupine zavzeti svoje stališče, ako smejo sploh računati na to, da bodo dobile med volivci pristašev.

Danes si je v Ameriki vsakdo na jasnem, da ni zadosti, če se je država in posameznik v dobi gospodarske stiske brigal za one »vsrečnike«, ki jih je gospodarska stiska vrgla ob tla. Ni zadosti. Kajti na primer brezposelnost problem še navzlic velikemu gospodarskemu dvigu in kljub temu, da je bilo samo za brezposelne v zadnjih 3 letih izdanih devet in pol milijarde dolarjev (300 milijard Din, ali 36 krat toliko kolikor znaša proračun jugoslovanske države. Op. ured.) Danes je še okroglo deset milijonov ljudi brez dela. Od lani na letos je navzlic ogromnim izdatkom, ogromnim javnim delom in izboljšanju gospodarskega položaja brezposelnost padla samo za borih 900 tisoč. To pomeni, da brezposelnost niso samo trenutna žrtev gospodarske stiske, ampak da so žrtev socialnih okoliščin in gospodarske organizacije, ki jin do sedaj v Ameriko še nikdo ni umel spremeniti. Ljudske množice zahtevajo danes od države torej več, kot pa samo politična gesla. One zahtevajo od nje socialne politike, ker težo socialne stiske občutijo na svojih lastnih ramah. Ameriški državljani se danes bori za svojo socialno varnost bolj kot za dolarje in on zahteva od države, da se za slehernega posameznika in za njegovo socialno varnost, za njegovo socialno varnost pobriva. V ameriškem volivnem boju najdemo torej v obeh nasprotujočih si taborih vse polno programatičnih točk, kjer kandidati s poudarkom obljublajo, da se bodo brigali za socialno dobrobit brezposelnih, za zaščito delavstva in kmetov in za obstoj srednjih stanov. Socialna vprašanja so vrgla svoje velike sence nad letošnjo volilno borbo v Ameriki, to je prva ugotovitev, ki jo je treba podčrtati.

V drugih državah se je socialno vprašanje pojavilo v zaostrenih oblikah. Nastopili so fašizmi in komunistične struje, ki hočejo po svoje na poveljajoči način streliti stare oblike družbe in njenih gospodarskih ter socialnih odnosov ter tako reševati one plasti, ki so v socialnem pogledu podlegle. V Ameriki te alternative še ni. Tam veljajo še predpisi stare demokracije in niti fašističnih niti komunističnih struj se ni treba bati pri odločitvi, ki bo v tork padla. Toda tudi Ame-

rika zapušča stara liberalistična načela, na katerih je zgrajen njen kapitalizem, češ, da je treba vse mirno prepuščati toku časa, ki vse izravna, in da se naj država kot takšna ne vmešava v urejanje socialnih odnosov. Ta doba je za Ameriko prešla. Četudi ne na fašistični ali na komunistični način se mora ameriška država na svoj svojstven način vmešati, da uredi socialne odnose. Pri Rooseveltu smo to vsa tri leta njegove vlade opazili. Njegov »demokratičen« poseg v organizacijo gospodarstva in socialnih odnosov je bil šestkrat podoben najbrutalnemu odločitvam in sklopom fašističnih ali komunističnih režimov. »Največja nevarnost za našo državo grozi iz tabora onih, ki ne vidijo potrebe, da se morajo dolžnosti države pri nas temeljito spremeniti, ker s tem omogočujejo komunistično, da se objestno širi po vsej republiki,« je dejal Roosevelt v svojem govoru iz dne 4. marca 1933 in je njegovo mnenje ohranilo vso svežost resnice tudi danes.

Prihodnji tork bomo videli, če so ameriški volivci se prepričani, da je bilo Rooseveltovo delo obnove, ki hoče s pomočjo od države pospešene razvoja preurediti ameriško družbo s stališča socialnih odnosov posameznih njenih stanov, ali če so prepričani, da je to delo jatovo in da je treba nimo evolucije k revolucionarnim sredstvom, ki bodo dosedanje družbene osnove združila na en mah, ali pa tudi, če so se Rooseveltovih reform, ki nalogajo velike denarne žrtve, naveličali in si želijo mirnega, uspešnega življenja s pripombo, naj pride kar hoče.

Ameriška javnost se je začela volivne borbe s temi tremi možnostmi obito bavila. Iz vseh poskusnih volitev, ki so jih veliki dnevniki sami na svojo pest organizirali, izhaja, da se bodo bogati ljudje in oni čez 40 let, ki bi radi, da se denarne zadeve čimprej uredijo, da bodo imeli mirno starost, odločili za kandidata Landona, ki je kandidat liste stranke, ki se je naveličala Rooseveltovih naporov, da s žrtvami slehernega posameznika izravna socialna nesoglasja. Na drugi strani pa se delavstvo v kompaktni večini, nadalje nameščenost, kmetje in srednji stanoviti, ki se borijo za svojo »socialno varnost«, odločilo za Roosevelta, ki je za razvojni prehod iz liberalnega demokratskega v socialno demokratičen režim s pomočjo diktatorskih pooblastil, ki jih ljudstvo prostovoljno da vladi na razpolago.

Kandidata nastopata samo dva: Roosevelt za demokrate, Landon za republikance. Vsi napori, da se bi bila postavila še kakšna tretja kandidatura, so se izjalovili, pač pa bodo razne vmesne struje, kot je recimo struja Townsend, ki hoče slehernemu Američanu zagurati pokojnino, kakor hitro stopi v 55. leto, ali struja katoliškega pridigarja duhovnika Coughlina, ki razpolaga s simpatijami milijonov svojih radioposlusalcev. Socialisti so sklenili, da svojega kandidata ne postavijo. Sklep, ki je pameten sprito dejstvo, da so pri volitvah leta 1932 zbrali na ime svojega kandidata Thomasa samo 800.000 glasov, število, ki bi ga sedaj niti dosegli ne. Poleg imenovanjih je še precej vmesnih struj, ki bo lo sicer zmanjšale število glasov za oba kandidata, toda odločevali nikakor ne bodo.

Trenutno je položaj za Roosevelta zelo ugoden. Njegova zmaga pa ne bo tako sijajna, kot je bila leta 1932, ko je bila gospodarska stiska strašna in je ves ameriški narod zahteval odrešenika iz svojih teži. Bogataši so ga zastavili. Roosevelt je postal kandidat socialno revnih. To dejstvo bo udarilo čisto poseben pečat njegovemu poslanstvu v Ameriki, če v tork zmaga, kar je pri trenutni presoji položaja skoraj iznad vsakega dvoma.

Komunizem v Angliji

K vsakodnevni pokoljem v Londonskem East-Endu

(Od našega stalnega dopisnika.)

London, v oktobru 1936

Po celem svetu opažamo novo duševno razpoloženje, ki brez dvoma predstavlja silno resen udarec proti vsemu dosedanjemu liberalnemu stališču z ozirom na državno upravo. Vsi dogodki, pri katerih je bila človeška kri samo golo sredstvo v borbi za oblast, in to na načelu razredne borbe, imajo vsi neki skupni znak, neko skupno značilno črto, to je, da gornjo in širjo mrzino drugega proti drugemu, kot je to zapovedal rdeči razlagatelj Karla Marxa Vladimir Ilič Ulianov, alias Lenin. Toda danes nam ni treba ponavljati, koliko človeških žrtev je že zahteval ta kaotični moloh komunizma, saj nam vsem še brnijo po ušesih odmevi barbarske uničevanja v Spaniji. Toda ni naš namen, da danes govorimo o Spaniji in da polemiziramo s tistimi, ki bi radi španske dogodke omilili iz razloga, da imajo Španci zelo vroč in nasilen temperament, ampak hočemo obrniti svojo pozornost na delovanje komunističnih agentov v Angliji.

Zgodovina komunistične propagande v Angliji se začne s tistim dnem, ko se je v kraljevi palači v Londonu pojavil prvi sovjetski veleposlanik, a ga kralj ni sprejel in mu ni hotel niti v roko seči, češ, da tega ne more, ker so predstavniki sovjetske vlade na tako zverinski način ubili njegovega sorodnika, carja Nikolaja.

Morda je takrat Sokolnikov — ki je danes s svojo ženo kot nasprotnik Stalina vedno politično pod klučen v Moskvi — imel posebne direktive, kako naj si nabira pristaše za rdečo Moskvo, in da zaradi tega angleškemu kralju ni zameril. Znano je samo to, da je steklo zelo veliko denarja iz Moskve tudi v Anglijo, da se ustvari izrazil bivši sovjetski diplomat Besedovski v Parizu, ko je priznal, da je bilo čez Pariz poslanih veliko milijonov čekov, glasečih se na švicarske franko, v angleško prestolnico. S tem denarjem je smel razpolagati samo Sokolnikov kot poverjenec gospodarsko-političnega urada za nozemstvo in kot zaupnik Čeke. S tem denarjem je Sokolnikov deloval v temnih zakoljih londonskega East-Enda, kjer se zbirajo vse propalce z vsega sveta. Komunistična propaganda je bila v polnem teku za časa splošne stavke leta 1926. V strokovnem združenju Trade Union je bil Cook javen eksponent Moskve in je že takrat javno izrekel grožnje londonskemu West-Endu (bogatih del Londona) in vsem londonskim cerkvam. Toda takrat sad še ni popolnoma dozorel in delovanje poslanika Sokolnikova je bilo nazadnje prekinjeno zaradi modrosti angleškega delavstva. Zaradi tega poraza je moral Sokolnikov London tudi zapustiti in veleposlanski mesto je zasedel mnogo bolj izurjeni tovariš Majski (franc. Samuel Mayer), bivši agent III. internacionale v Londonu. Kot Zid se je Majski zelo hitro znašel v novem položaju

in se takoj postavil na stran Stalina. S smernicami zunanjega komisarja Litvinova (prej Maksa Valaha) v rokah je takoj spoznal, v čem doslej komunistična propaganda ni bila dobra in je tudi takoj preusmeril vse svoje delovanje. Štiri leta pozneje, na gospodarski konferenci v Londonu leta 1933, je bil njegov nasmehljaj že mnogo bolj zmagozlasen in obrazi angleških delegatov mnogo bolj zaskrbljeni.

Londonska javnost ki se prej ni dosti zanimala za politično manevriranje raznih strank, je bila tako postavljena pred brutalno dejstvo, da se razvija komunistična propaganda na vsej črti. Od tistega trenutka naprej pa se je začela širiti fašistična organizacija sira Oswalda Mosleya, ki je bila namenjena, da se po načinu evropske obrambe tudi v Angliji organizira odpor proti komunizmu. Borba se razvija na velikih zborovanjih in v javnih diskusijah v tisku. V zadnjem času je prišlo že do zelo burnih izredov med obema taboroma. Zato smo tudi doživeli, da v trenutku, ko Majski razgraja na odboru za nevmešavanje v državljansko vojno v Spaniji ter tako rekoč psuje njegovega predsednika, lorda Plymoutha, zunaj na ulicah li-soči in tisoči ljudi manifestirajo za Spanijo ali drugače med seboj obračunavajo po ulicah East-Enda. Da je položaj postal zelo resen, najbolj do kazuje nagel preokret v pisanju angleškega tiska, ki se je pod pritiskom dogodkov zavedel nevarnosti. Manifestacije po East-Endu, ki jih spremljajo krvavi izgredi in celo pokolji, so posledice rdeče propagande. Vlada se tega zaveda, ker čuti, da notranji politični položaj, ustvarjen po tej propagandi, moti tudi angleško zunanjo politiko. Borbenost dveh front se je zanesla tudi že v druga mesta, kjer se povsod delavstvo organizira samo v dveh skupinah, v fašističnih ligah sira Oswalda Mosleya in v rdečih ligah ljudske fronte.

Ne moremo trditi, da je boj med tema dvema taboroma v Angliji tako barbarski, kot je bil drugod. Vendar tudi to, kar Anglija sedaj preživlja, je za temperament njenega ljudstva že dosti značilno in silno nevarno. Majski oziroma njegov zastopnik Kagan si je drznil v eni svojih not odobru za nevmešavanje zahtevati, da naj se španski nacionalisti prepuste na milost in nemilost Caballerovim tolpam, in njegovi želji so aplavdirale delavske množice. To dejstvo je osupnilo angleško javnost, ki se ji sedaj vedno hitreje odpirajo oči in ki bo tudi v Angliji, posebno pa še v Angliji zahtevala, da se na primeren način napravi konec delovanju, ki ga je po španskem receptu zanesla v angleški imperij komunistična internacionala.

Don Aminato

Dunajska vremenska napoved: Nekoliko topleje, brez padavin sicer negotovo.

Zagrebska vremenska napoved: Zlasti v padalnih krajih je pričakovati zboljšanja vremenskih padavine bodo polagoma prenehale, vendar pa bodo temperature precej nizke.

12.000 v - Sibirijo

Ježov radikalno „čisti“ nezanesljive komuniste

Moskva, 30. okt. TG. Tukaj se je sestel nadzorni odbor komunistične stranke pod predsvetom novega notranjega komisarja in poveljnika Čeke Ježova, ki je nedavno izdal smernice za izgon neiskrenih članov iz komunistične stranke. Na seji je poročal, da je bilo črtanih iz komunistične stranke sedaj že 65.000 članov in da je to šele prva lista, ki ji bodo sledile še nadaljnje. Med izločenci je veliko število visokih državnih uradnikov, kot so Popovi, Djukovi, Keršendžev, ki so vsi nekdanji bili ljudski komisariji. 12.000 izgnanih članov so prepeljali v koncentracijske taborove v Sibirijo. Čiščenje se nadaljuje s posebno vneto tudi v Ukrajini, kjer je vlada ravnokar dogradila pet velikanskih državnih letišnic. Tudi ogromna osrednja letišnica v Tobolsku je bila po nalogu Ježova zadnji mesec še znatno razširjena z dozidavo številnih novih velikanskih paviljonov.

Ceka zapira francoske komuniste

Pariz, 30. okt. b. »Matin« poroča, da je GPU aretirala sovjetskega agenta za Francijo Mützenberga in komunističnega agenta za Alzacijo Eberleina. Znanega nemškega komunističnega Picka pa je policija stavila pod najstrožje nadzorstvo. Mützenberg, ki je bil glavni agitator za zapadno Evropo, zlasti za Francijo, je obtožen, da ni skrival dovolj skrbno sovjetskih načrtov, Eberleinu pa očita GPU, da je napravil komunistični ideji mnogo škode, ker je bil aretiran v Strassbourgu, ko to ni bilo potrebno in bi bil lahko preprečil Bela Kun pa bo dobil za nagrado visok položaj v političnem inštitutu vlade.

Tri važne gospodarske vesti

Seja Narodne banke

Belgrad, 30. oktobra. AA. Danes se je vršila redna seja upravnega odbora Narodne banke. Prisostvovali so i razen članov iz Belgrada tudi vsi člani iz države. Glavni ravnatelj banke dr. Milan Protić je podal poročilo izvršilnega odbora. Iz njega se vidi, da je stanje bančnih zadev v vsakem pogledu zadovoljivo. Pritok deviz meseca septembra je bil približno trikrat tolikšen kakor v istem mesecu lanskega leta. Značilno je tudi naraščanje posojil: v dveh mesecih so dosegla 100 milijonov dinarjev. Sploh so gospodarske razmere v državi ocenjene kot ugodne, zlasti glede na ugodni razvoj cen poljskih pridelkov, ker je izredno velikega pomena za našo državo.

Iz poročila odbora se dalje vidi, da se je Narodna banka odzvala apelu vlade, v čl. 3 odst. 7 uredbe o likvidaciji kmetovskih dolgov z dne 25. septembra 1936 in izdala razne sklepe o denarnih zavodih, ki so delno svoj kmetijski portfelj reeskontirali pri Narodni banki. Za ta del svojega portfelja bo Narodna banka denarnim zavodom računala samo tiste obresti, ki jih bodo ti denarni zavodi sročili po omenjeni uredbi o likvidaciji kmetovskih dolgov, to je 3 odstotke.

Po izlozi guvernerja dr. Milana Radosavljevića in v zvezi s pravilnikom o izvajanju uredbe od 25. septembra t. l. bo Narodna banka tudi nadalje izdajala ukrepe, v kolikor bo za to le potreba, v meah statutarnih določb o poslovanju Narodne banke. Poleg drugih tekočih zadev se na podlagi čl. 65 in 66 statuta banke izvolijo za člana eskontne odbora podružnice na Cetinju Rista Gordića, trgovca na Cetinju, in Nikolo Kneževića, trgovca na Cetinju.

„Čekovne marke“

Belgrad, 20. oktobra. AA. Opaža se, da se od časa do časa kupijo tako imenovane čekovne marke, ki jih izvozniki dobivajo na račun vrednosti blaga, izvoženega v Nemčijo. To kopicenje mark je pogosto vzrok velikemu nihanju tečaja klirinške marke. — Da se ublaži to nihanje tečajev, je izšel odlok, da se za izvoz v Nemčijo sprejeti čeki ne morejo prodati preko pooblaščenih bank na borzi, če poteče rok 15 dni od dneva izdaje. V skladu s tem se tudi čeki na marke, izdani pred koncem oktobra t. l., ne morejo prodajati na borzah po 15. novembru 1936.

(Iz Narodne banke kraljevine Jugoslavije, dne 30. oktobra 1936.)

„Klirinške lire“

Belgrad, 30. oktobra. AA. Finančni minister je odredil:

1. da od zneska klirinških lir, ki jih je Narodna banka kupila na račun finančnega ministarstva, lahko neposredno ali pa po pooblaščenih ustanovah prodaja polovalem večji znesek od tistega, ki ga dovoljuje čl. 4 pravilnika o ureditvi deviznega in valutnega prometa.

2. Da te lire za izletnike lahko Narodna banka prodaja po tečaju, ki bo približno ustrežal tečaju »tursko-prometne lire« v tujini, in

3. da potniki, ki potujejo v Italijo, in tisti, ki samo tranzitno pasirajo Italijo, lahko za svoje izdatke kupijo izključno samo klirinške lire pri Narodni banki ali pri ustanovah, ki so za to posebej pooblašene.

Domači odmevi

Občni zbor Glavne zadružne zveze

Belgrad, 30. oktobra m. V smislu sklepa seje širšega upravnega odbora Glavne zadružne zveze bo redni občni zbor Glavne zadružne zveze v kraljevini Jugoslaviji, dne 16. decembra 1936 v Belgradu.

Naš les in Italija

Belgrad, 30. oktobra m. Nov trgovski sporazum z Italijo doloca, da bo naša država za šest mesecev do 31. marca 1937 izvozila v Italijo za okoli 30 milijonov lir lesa. Tu je vračunano tudi povečanje kontingenta za 45% od strani Italije vsled devalvacije lire. Izvoz lesa v Italijo se je že pričel ter so sklenjene kupčije že za prihodnji mesec. Tukajšnja agencija »Jugoslovanski kurir« doznava, da se bo izvoz lesa uredil potom posebnih dovoljenj, ki jih bo izdal Zavod za pospeševanje zunanje trgovine. V tem zavodu izdelujejo poseben pravilnik za izvoz lesa v Italijo. V Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine bodo ustanovili poseben osek, ki bo d

Predsednik vlade v Ankari

Od leve proti desni: dr. Stojadinovič, njegova soproga (s šopkom cvetja), predsednik turške vlade İsmet İnönü in šef protokola.

Od desne na levo: Šef protokola dr. Stojadinovič, njegova soproga, sledijo: jugoslovanski in turški novinarji. Zada v vrsti je glavni urednik »Slovenca« dr. Ivan Ahčin.

Velika špijunažna afera, ki se je pletla v polpreteklem času med Parizom, Londonom in Petrogradom. Skrivnostna carjeva svečenika, ki vsebnjeta usodo — življenje ali smrt dveh ljudi!

Film napete vsebine, izdelan v režiji mojstra **Karla Hartla**

Jutri ELITNI KINO MATICA

ANA DEMIDOVA

Sybila Schmitz in Karl Ludwig Diehl

Potniški promet na slovenskih železnicah bo zboljššan

Ljubljana, 30. oktobra.

Na ljubljanski železniški direkciji se je danes dopoldne pričela anketa za ureditev železniškega voznega reda za leto 1937-38 v območju železniške direkcije za dravsko banovino. Te ankete so prisostvovali zastopniki glavnih in odločujočih prometnih činiteljev. Anketo je otvoril direktor g. dr. Fatur, ki je železnicam posvečeval največ uspeha, naglašajoč, da železniška direkcija stremi za čim boljše prometno službo v Sloveniji.

Po pozdravu dr. Faturja je imel glavni referent, svetnik Petek, ki je v glavnem poročal o uspehih mednarodne konference v Montreuxu sredi meseca oktobra.

V nadaljnjih govorih so posamezni govorniki naglašali nekatere pomanjkljivosti našega železniškega prometa, predvsem so zahtevali, naj se Sloveniji vrne proračunski kredit za popravilo prog, naj se opuste odvisni pristanki brzovlakov na progi Ljubljana-Zidani most-Zagreb, namreč na postajah Krško, Blanca, Rajhenburg in še nekateri drugi. Podaljša pa naj se čas pristanka brzovlaka v Celju, ki je do sedaj samo enominuten, čeprav je Celje izrazito prometno središče. Graja so naprave v Grobelnem, kjer morajo potniki dolgo čakati na zveze ob neugodnih razmerah. Med temi so zlasti letoviščarji iz Rogaške Slatine.

Končno so bile v soglasju spreje naslednje glavne zahteve današnje ankete:

Prihodnje leto ostanejo vsi brzovlaki v novem voznem redu skoraj v istih legah, to je, da bodo po večini vozili ob dosedanjih časih in z enakimi vezavami. Vzpostavi pa se nova zveza: Praga-Bohinj preko postaj Linz, Salzburg, Beljak, Boh. Bistrica do postaje Bistrica-Boh.-jezero. To bo brzovlak do Beljaka, od Beljaka do Bohinja pa potniški vlak. Vozil bo meseca julija in avgusta ter bo imel drugi in tretji razred.

Večje in važne spremembe bodo napravljene s potniškimi vlaki. Dosedanji potniški vlak št. 616 bo odhajal iz Zagreba že ob 5, tako da bo v Zidanem mostu še dobil zvezo na vlak Ljubljana-Maribor. Vlak, ki sedaj odhaja ob 7.20 iz Ljubljane proti Mariboru, bo vozil 40 minut kasneje, tako, da še ujame zvezo na potniški vlak z Goranskega. Zato pa bo gorenjski vlak št. 921, ki prihaja v Ljubljano ob 8.04, prihajal v Ljubljano v budoče že ob 7.40.

Vlak št. 619 Velenje-Zagreb, ki je vozil sedaj opoldne, bo vozil v budoče 40 minut kasneje, tako da bo vzpostavljena zveza iz Ljubljane za Zagreb. Vlak, ki vozi iz Ljubljane ob 13.35, bo vozil tako, da bo neposredno prihajal s potniškimi vlaki, ki dobi v Zagrebu zvezo ob 16.50. Vlak 519, ki je do sedaj odhajal iz Maribora ob 9.45, bo v budoče vozil ob 9.25, tako da bo dobil zvezo s Prekmurjem na Pragerskem.

Glede zvez na Gorenjsko ostanejo izletniški vlaki v glavnem, kakor so bili do sedaj. Opoldanski vlak 914 bo vozil iz Ljubljane 15 minut prej, to je ob 11.50, to pa zaradi zveze na novi vlak za Prago.

Prvi vlak iz Kamnika bo zaradi delavcev v budoče privozil v Ljubljano ob 6.45, mesto 7.01 kakor do sedaj. Drugi vlak, ki je do sedaj privozil v Ljubljano ob 8.14, pa bo privozil v Ljubljano zaradi dijakov v Ljubljano že ob 7.45.

Na Dolenjsko bodo v budoče ob nedeljah vozili vsi tisti vlaki, ki vozijo že ob delavnikih, to pa le na progi Ljubljana-Novo mesto. Prvi jutranji vlak 9213 bo odhajal iz Ljubljane zaradi zvez z gorenjskim vlakom 20 minut kasneje, to je ob 7.50. Na progi Grosuplje-Kočevje bo v budoče imel železniški vlak zvezo, ki je do sedaj ni imel. Vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 5.20, bo imel v Grosupljem takoj zvezo in enako tudi v obratni smeri iz Kočevja. Vlak 9215, ki je do sedaj odhajal ob 12.30 iz Ljubljane, bo v budoče odhajal ob 13.30, vlak, ki sedaj odhaja ob 14.20, pa bo odhajal približno ob 16. Večerni vlak 9219 bo odhajal približno 25 minut kasneje, to je ob 19.30, zaradi zveze z Rakeka. Tržiča in Kranja. Uveden bo nov par vlakov na progi Novo mesto-Karlovec. Iz Novega mesta bo odhajal vlak ob 13.10 in prihajal v Karlovec ob 15.30, vračal pa se bo iz Karlova približno ob 19.30 ter bo prihajal v Novo mesto ob 21.30.

Na progah Maribor-Dravograd, Celje-Dravograd in Poljčane-Konjice ne bo nobenih izprememb. Pač pa bodo spremembe na progi Grobelno-Zagreb, in sicer pri večernem izletniškem vlaku za vrnitev Zagrebčanov iz Rogaške Slatine. Vlak bo odhajal približno okoli 20. Na progi Pragersko-Kotoriba bo vozni red temeljito spremenjen, tako da bo odpadlo dolgotrajno čakanje na postajah Ljutomer, Ormož in Pragersko. Zaradi tega se bo skrajšal čas vožnje iz Ljubljane do Gornje Radgone približno za dve uri. Potrebno pa bo uvesti med Ljutomerom in Gornjo Radgono nov par vlakov.

Na vsak način bo po novo urejenem voznem redu promet znatno zboljššan.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Zadnje novosti:

Chesterton, Der heilige Thomas von Aquin. 223 str., vez. 80 Din. — Görres, Die Quelle. Ein Buch für Mädchen. 307 str., vez. 68 Din. — Graf, Ja Vater. Alltag in Gott. 293 str., vez. 54 Din. — Hessen, Briefe an Suchende, Irrende, Leidende. 113 str., vez. 35 Din. — Laros, Neue Zeit und alter Glaube. Eine Schriftenreihe über religiöse Fragen der Zeit. 266 str., nevez. 40 Din. — Maritain, Religion und Kultur. 104 str., nevez. 23 Din. — Mauriac, Leben Jesu. 281 str., vez. 59 Din. — Schilling, Apologie der katholischen Moral. 256 str., vez. 82 Din. — Stolz, Theologie der Mystik. 251 str., vez. 68 Din. — Tyciak, Christus und die Kirche. 149 str., nevez. 35 Din. — Wedenik, Auf dem Wege zu Gott. Zeitgemässe Betrachtungen. 198 str., vez. 50 Din.

Bolj kot Ganghoferjev »Grad Hubertus« bo ugaljal občinstvu **PAUL KELLERJEV roman »ZIMA V GOZDU«**

v filmu zimske lepote in nežnih globokih čustev

Danes v KINU UNIONU

Hansi Knoteck in Viktor Staal

VJE

Petdesetletnica cerkve v Vuhredu

Posvečenje treh novih bronastih zvonov

Nedavno smo praznovali 50-letnico postavitve cerkve, posvečenje 3 novih bronastih zvonov in pa blagoslovitev novega mašnega plašča. Prezvisečni knezoškof dr. Ivan Tomažič je opravil sv. mašo, pridigal pa je g. dr. Franc Cukala, dekan lav. kapitlja. Orisal je zgodovinski razvoj župnije in cerkve in izrazil svoje priznanje nabitelcem in darovalcem darov za nove zvonove. Prezvisečni je maševal v prekrasnem novem goščenem plašču, ki so ga naredile šolske sestre v Mariboru nalašč za to slovesnost. Goščen plašč se lepo prilega tuk. lepi goščeni stavbi. Na hrbtu plašča umetno vezene uprizorja Kristusov vnebohod. Pod nogami mu je zemlja, nad glavo je zlato sonce, mesec in zvezde. Od telesa žarijo zlati žarki. Glave 12 terih apostolov pa gledajo za Kristusom, kako se dviga v modre nebeske višave. Sprejaj na plašču vezene uprizorja Marijino vnebohod. Vse ljudstvo je občudovalo krasoto tega plašča, ki ga je škof blagoslovil pred sveto mašo.

Cerkev je bila razsvetljena z neštetimi električnimi lučicami ter okrašena s cveticami.

Prišli so k slovesnosti dekanjski duhovniki z g. dekanom Karlom Hlilnerjem. Bilo je tudi nekaj duhovnikov iz marenberške dekanije. Tudi ljudstva se je zbralo veliko. Pa še več bi ga bilo, ako ne bi bilo takrat skrajno slabo vreme. Po vseh bližnjih hribih je snežilo in je padlo snega do pol metra, v Vuhredu pa je samo deževalo.

Vuhredska cerkev je imela skozi 20 let samo 1 zvon. Razume se, da je sedaj veselje veliko, ko je dobil ta zvon tri tovariše. Težavno je bilo zbiranje darov za nove zvonove v tej hudi krizi. Največji pogum za zbiranje darov so pa dale domačemu župniku, služkinje v Pahernikovi hiši, ki so dale tri skupaj 7000 Din.

Kateri so največji dobrotniki zvonov, pa je z bronastimi črkami označeno na zvonovih. Na največjem zvonu je napis: Zvon oskrbeli za 50-letnico cerkve za časa župnika Leberja Ivana in cerkvenih ključarjev Franca Kralja in Luke Osirnika župljani v Vuhredu. Največji dobrotniki med njimi so: Tončka Koren, obitelji: Skacedovnik,

Razbornik, Kac, Osirniki, Grögl, Pogačnik, Lederhas, Krajnc, Osirniki, Tinika Brunčko, Lizika Pridgar. Na drugem zvonu je napis: Zvon oskrbeli mž. Franc in Marija Pahernik ter Peter in Emilija Mravljak. Na tretjem zvonu je pa napis: Zvon oskrbeli: Franc Zgornji, Jožef in Celestina Widmoser, Anton in Marija Kralj, Pavel in Hilda Minarik. Botri so bili mž. Franc in Marija Pahernik, Peter in Emilija Mravljak, Katarina Kralj, Gregor Godec kot zastopnik veleposestnika A. Pogačnika, in pa Franc Zgornji. Poleg gori omenjenih so s svojimi darovi pripomogli tudi sosedi: župljani, kakor: Ribničani, Antončani, Vuzenčani in Marenberčani.

Po intervenciji g. poslanca Karla Gajška nam je obljubljen tudi od pravosodnega ministra 3000 Din.

Niso še sicer vsi poravnali, kar so obljubili darovati, pa upamo, da bodo ostali mož beseda. Kar pa bo še primanjkovalo, bomo pa prosili fiste, ki še niso nič dali.

Pri tej priliki bodi omenjena, da se je pri cerkvi in župnišču v Vuhredu veliko popravil izvršilo letos in preteklo leto. Popravili smo cerkveno stensko slikarstvo, ki je precej škodo utrpelo zaradi nepopravljene strehe. Vse cerkvene posode smo dali deloma prezlatiti, deloma pa prestrebiti. Popravili smo tudi vse cerkvene paramente. Popravljena je tudi streha na cerkvi. Tukajšnji cerkveni odbor je dal prenoviti župnišče in je postavil novo gospodarsko poslopje. Posebno skrb pri tem delu sta imela g. predsednik Minarik Pavel in pa g. blaginjak Anton Kralj, ki je sedaj izvoljen na Koroščevi listi za župana.

Prostor okoli cerkve in župnišča smo tako splanirali, da je sedaj res dostojen prostor za hišo božjo in za duhovnikovo prebivališče.

Letos so moški tudi ustanovili cerkveni pevski zbor, ki poje pri službi božji. — Tukajšnji organist g. Lederhas Ivan, ki je obhajal že 56-letnico svoje službe, se je pa takoj po slovesnosti nekaj ponesrečil. Zdravi se sedaj v bolnišnici v Mariboru.

Elektrifikacija napreduje

Ljubljana, dne 30. oktobra.

Kranjske deželne elektrarne v letošnjem letu posvečajo vso skrb elektrifikaciji Dolenjske, ki je bila doslej prav v tej panogi še najbolj zanemarjena. Po obsežnem programu se grade daljnovidni in razdelilni omrežja, in ne mine niti mesec, ko ne bi zopet nekaj novih vasi bilo priključenih na omrežje KDE.

V zadnjem času pa je padla tudi nad vse važna odločitev glede priključka mesta Celja na omrežje KDE. Elektrarna Fala, ki je namreč svojčas dobavljala Celju električni tok, se je pritožila proti sklepu mestnega sveta v Celju, ki je sklenil, da bo mesto odzvenalo tok od KDE. Pritožba je šla na notranje ministrstvo in ministrstvo financ ter na pravno sodišče. Obe ministristvi sta pritožbo že pred daljšim časom odbili, pred kratkim pa je prišla tudi odločitev upravnega sodišča, ki je zavrnilo pritožbo elektrarne Fale. Pogodba, ki jo je mesto Celje sklenilo s KDE, je s tem postala neizpodbitna, ne glede na to, da je ugodnejša za mesto. Mesto Celje pa je s tem korakom tudi v socialnem pogledu napravilo res koristno delo. Ker bodo KDE radi večje porabe električnega toka morale producirati okrog en in pol milijona Kw na leto več, bodo morali velenjski rudarji nakopati na leto po 600 vagonov premoga več. Mesto Celje je s svojim sklepom omogočilo torej večjo zaposlitev sicer slabo zaposlenih velenjskih rudarjev in s tem tudi boljši gospodarski obrat rudnika. Tako je narasla dnevna uporaba premoga v katorični centrali v Velenju na 12 vagonov in so

rudarji zaposleni povprečno po 20 dni na mesec. Z napredkom elektrifikacije bo poraba premoga še bolj narasla, tako da upravičeno lahko upamo, da bodo v prihodnjih letih velenjski rudarji popolnoma zaposleni.

Na Dolenjskem je bila 24. oktobra priključena na omrežje KDE Dolenja vas pri Ribnici. 31. oktobra pa bo zasvetila banovinska elektrika v Tržiču in Krmelju. Omrežja se grade sedaj z veliko naglico v št. Rupertu in Mokronogu, kjer bo še pred božičem zagorela elektrika. Tudi za elektrifikacijo Sv. Gregorja v občini Sodražica hitijo KDE in je transformatorska postaja že zgrajena. Pa ne samo na Dolenjskem, kjer z veliko naglico grade poleg razdelilnih omrežij tudi daljnovod, ampak tudi drugod KDE ne zanemara elektrifikacijskega problema. Tako so bile v septembru priključene na banovinsko omrežje vasi Količev, Dob in Vir pri Domžalah. Pred kratkim pa je bil komisiji ogled za zgradbo daljnovoda od Vira do Jarš. Ta daljnovod bi bil zlasti potreben za priključek tovarne pletenin v Jaršah. Čez zimo bodo večja gradbena dela potrebna za elektrifikacijo krajev severa počivala, spomladi pa bodo KDE z vsemi sredstvi nadaljevale elektrifikacijsko akcijo zlasti na Dolenjskem, to bo potrebno posebno še radi tega, ker je ponekod tudi uspešna graditev nujnih vodovodov vezana na električno energijo, ki bo v tem primeru gnala črpalke za vodo. Tako se elektrifikacijski problem Dolenjske veže hkrati s problemom vodne oskrbe, pri kateri je Dolenjska prav gotovo najbolj zanemarjena.

V Dolenji vasi zagorela elektrika

Otvoritev električne naprave za občino Dolenja vas pri Ribnici se je izvršila tako slovesno, da bo ostal v trajnem spominu našega prebivalstva trenutek, ko smo tudi mi stopili v to svetlo kraljestvo. V mraku se je razvil dolg sproved izpred občinskega doma k transformatorju v Prigorico. Sprejod je nazorno pokazal razvoj luči v človeštvo: spredaj konjeniki z bakljami, nato pa šol. mladina in drugi občani lepo razporedeno kot nam zgodovina in spomin etarjskih povelj. Najprej čelenski in luč zobljana z ubljem, katerih se še nekaj hrani pri nas, nato baklje, katerih se še danes poslužujemo k zornicam in polnočnici, nato stare leščerbe z oljem, »lehterne« za hlev, za voz, svetila s svečo lojevko in modernejšo svečo, acetilinko in karbidko, žepno električno baterijo in petrolejko. Ob straneh balončki, na hribu pa topiči in rakete. Sprejod se je ustavil pri transformatorju v Prigorici pred okrašenim odrom, z venci obdanim transformatorjem. Zbrana je bila skoraj vsa občina in

sosedne ribniške vasi. Slavlje je vodil predsednik elektrifikacijskega oddelka g. Skulj. Uvodoma se je zelo toplo spominjal največjega dobrotnika naše naprave g. bana dr. Natlačena, čemur je sledil bučen aplavz, ravnatelja električne centrala g. ing. Miklavca, bankega inspektorja g. ing. Rucha »zlata žila«, po kateri je zdrnila bogata podpora od g. bana, ing. g. Frasa, ki je zastopal dež. elektrarne. Sledila je blagoslovitev naprave med petjem domačega zbora pod vodstvom g. Marince. Vse navzoče je elektriziralo veselo presenečenje, ko je g. Skulj s pripravnim izrekom odprl novo luč in je nad odrom zasvetil močilen transparent z napisom »Zivela Slovenija«. Nato so sledile lepe slov. pesmi, kakor je župan g. Hribar s kratkim nagovorom zaključil lepo uspešno domačo slavlje.

G. banu smo odpodali brzojavno zahvalo. Pozno v noč so še ljudje občudovali novo luč, ki je razsvetljevala naše vasi in posebno lepo svetila v nedeljo večer, ko smo želi volivne glasove.

Kako dela Kmetijska družba za slovenskega kmeta

Na naš članek pod gornjim naslovom, ki smo ga objavili 24. oktobra, nam pošilja Kmetijska družba naslednji popravek, ki sicer ni bil pravilno dostavljen, pa ga kljub temu objavljamo:

»Res je, da je Kmetijska družba dobila od urada za kontrolo izvoza živine v Belgradu kontingent 84 komadov govedi za izvoz v neko tujo državo. Ni pa res, da je Kmetijska družba svoj kontingent prodala privatnemu trgovcu, temveč je zadruga izvršila nakup po svojem zaupniku, slovenskem trgovcu, ki je za to strokovno usposobljen. Ta je nakupil živino na sledečih časih: 17. 9. 1936 v Kapelah, 18. 9. v Boštjanu, 19. 9. v Mokronogu, 7. 10. v Rajhenburgu, 11. 10. v Št. Jurju ob j. z. in 12. 10. v Metliki. Nakladanje se je izvršilo na postajah Brežice, Mokronog-Bistrica, Št. Jurij, Sevnica in Karlovac. Izvirni vozni listi so pri kontrolnem uradu. Živina je bila nakupljena samo od kmetovalcev iz Slovenije, čiji imena so na razpolago.

Ni res, da bo moral kmet za vso to, ki jo je trgovec dal za kontingent, živino ceneje prodati, temveč je res, da je bila živina plačana po kakovosti po najvišjih takratnih cenah in kmet ni bil prav nič prikrajan.

O izvozu konj v Nemčijo je razpravljala občina zbor leta 1935, ki je postopek pri izvozu po iz-

črpnem poročilu načelstva želja na znanje izjavo, da z ozirom na takratne prilike, zlasti pa kratko razpoložljiv čas ni bilo drugače postopati.

O vseh nadaljnjih nakupih pa so bile pravočasno obveščene nadružnice Kmetijske družbe in konjevejskega društva. Na zadrugišnjih sejmih je pod popolno kontrolo javnosti vršilo nakupovanje konj najprej pri članih, kolikor pa ti niso imeli konj na razpolago, tudi pri drugih slovenskih kmetovalcih.

Odkar je Kmetijska družba — zadruga, se bavi z nakupom in prodajo blaga prvenstveno za svoje člane, skrbri za izvoz, zastopa kmete pred oblastmi, se trudi za strokovno izobrazbo potom »Kmetovalca« ter tako izpolnjuje svojo gospodarsko in kulturno nalogo v korist slovenskega kmeta.

K zade

Drobne novice

Slovenska katoliška akcija

Laneko leto je ljubljanski škof dr. Rožman v svojem novoletnem listu napovedal, da bodo izšla nova pravila za katoliško akcijo, ki zadnje čase ni delovala. Zadnji škofski list z dne 20. okt. l. pa prinaša nova pravila katoliške akcije. Ta pravila bodo veljala za obe slovenski škofiji. Ker sta se oba slovenska škofa sporazumela za enotna pravila kat. akcije, ki bo enotna ne samo po pravilih, ampak tudi po skupnem vrhovnem odboru. Zato sta tudi sklenila, naj naša Katoliška akcija nosi ime Slovenska katoliška akcija, kakor tudi drugi narodi imenujejo svoje katoliške akcije.

Slovenska katoliška akcija je cerkvena ustanova, v kateri so verniki obeh slovenskih škofij udeleženi pri hierarhičnem apostolatu Cerkve z namenom, da se vse zasebno, družinsko in socialno življenje osvaja za Kristusa Kralja Slovenske katoliške akcije vodijo oserdnji narodni organi, ki so osrednji odbor, osrednji narodni svet in občni zbor. Ime katoliške akcije smejo imeti samo tiste enote, ki jih je sprejel osrednji odbor Slovenske katoliške akcije po predlogu pristojnega škofijskega odbora. SKA nje delovanje in njene organizacije so izven vsake politične stranke. Slovenska katoliška akcija, ki je pastoralna cerkvena ustanova, ima s svojimi podrejenimi enotami značaj pravne osebe. Član te cerkvene organizacije postane lahko vsak vernik, ki se vpiše in zaveže, da bo natančno opravljal dolžnosti člana. Vendar pa so v članstvu najvažnejše tako imenovane jedrne skupine, ki se bodo izmed njih smeli voliti odborniki. Tudi posamezne posode samostojne cerkvene organizacije lahko postanejo članice SKA kot pomožne sile.

Kakor je iz povedanega razvidno, je organi zacija SKA zamišljena res smotrno. Zato bi bilo želeli, da bi organizacije v tem okviru kmalu začele delovati, ker potreba po tem in takem delovanju je med našim ljudstvom danes silno velika in pereča.

— Službe rezervnega častnika so razrešeni peh. poročniki Stefan Horvat, Alojz Mlekuz in Alojz Smigoc; peh. podporočnika Vid Ivanušec in Ljudevit Vrečič; topniški podporočnik Josip Hribovšek in inž. podporočnik Vilim Jul.

— Odlikovana sta z redom jugoslov. krone 5. razr. peh. stotnik I. razr. Ivan Simpič in v redom sv. Save 5. razr. nižji voj. uradnik I. razr. sodne stroke Matej Tot.

— Imenovan je za banovinskega uradniškega pripravnika pri okrajnem načelnstvu v Kranju g. Ivan Geršak.

— Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem čiščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3—4 kozarce, zaželeno odprtje in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovo« vodo.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Vožnja v Levanto. Tujskoprometna zveza »Putnik« nam sporoča, da bo Jugoslovanski Lloyd d. d., s 1. januarjem 1937 spremenil sedanjo redno progo Jadran-Levanto v sezonsko, ki se bo vršila le v mesecih: junij, julij, september in oktober in to kakor sedaj z odhodom iz Treta v dneh 28. maja, 11. in 25. junija, 9. in 23. julija, 3. in 17. septembra in 1., 15. in 29. oktobra. Te proge vzdržuje luksuzni parnik »Princesa Olga«, ki bo izven zaposlenja na sezonskih progah uporabljen za krožna potovanja, ki ne bodo zastajala za priznane lepimi potovanji parnika »Kraljice Marije« za katero so potniki nadvse navdušeni.

— Prepovedan tisk. Z odlokom notranjega ministrstva je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej knjigo »Wohin geht Frankreich«, ki jo je napisal Lav Trocki in je izšla v Antverpnu.

Volitve jeseni

— Izpremembo rodbinskega imena je dovolila banska uprava dravske banovine Emilu Löwiju, rojenemu v Križevcih in pristojnemu v občino Kamnik, v Lukit.

— Uradni pogon na divje svinje in lisice v loviščih obč. Sv. Peter pod Sv. Gorami, Bizelj-sko, Pišce in Podsedra se bo vršil 8. novembra s sestankom lovcev ob 7 pred obč. uradom v Sv. Petru pod Sv. Gorami. Lovci so vabljeni, da se udeležijo lova, ki se bo vršil brez psov.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz Josef« grenice.

— V banovinski zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani je pravkar izšla pesmarica, ki vsebuje 50 cerkvenih ljudskih napevov. Zbirka, ki jo je uredil Luka Kramole, je namenjena zlasti naši šolski mladini. Napevi so iz goriške, krške, lavantinske in ljubljanske škofije. Cena partituri 50 Din.

— Cenj. čitatelje opozarjamo na oglas Fr. Ocvirka.

Ljubljana

— Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vojne zavarovalnice ob pol sedmih.

— Slovenske otvoritve razstave čl. povojne knjige se je poleg drugih odličnikov udeležil tudi ljubljanski mestni župan dr. Juro Adlešič, kar je v našem večerašnjem poročilu po neljubi pomoti izostalo.

— Mestno tajništvo JRZ za Ljubljano prosi vse somišljenike in pristaje JRZ, ki se niso oddali izpolnjenih in podpisanih pristopnic, da jih čimprej vrnejo. V slučaju, da se kakoga somišljenika pomotoma ni vabilo, se prosi, da prijavi svoj pristop direktno v pisarni mestnega odbora JRZ za Ljubljano v Slomškovi ulici št. 19. Uradne ure od 9—13 in od 16—19 vsak delavnik. Na razpolago so pristopnice in pravila.

— Spominska svečanost za v svetovni vojni umrle vojaške šentpeterske župnije bo v nedeljo, dne 1. novembra pri vojnem spomeniku ob šentpeterski cerkvi. Ob 11 bo v šentpeterski cerkvi maša za umrle, nato pri spomeniku molitve, žalni govor in petje žalostink. Vabimo vse, da se svečanosti udeležijo.

— Legija koroških borec. Tudi na letošnji praznik Vseh svetih bo počastila Legija koroških borec spomin vseh svojih padlih in umrlih tovarišev — dragocenih žrtev in mladih življenj, darovanih na oltar za osvobodjenje prelepe Koroške. Koroški borec in dobrovoljec se zberejo, točno ob 15.15 na desni strani spomenika judenburškiim žrtvam. Osební ponos in čut pravega tovarišstva ki je bilo porojeno na črni fronti, odločno ter jata, da se te svečanosti vsi brez razlike udeležimo. Po oficijelni komemoraciji obiščemo posamezne grobove naših tovarišev in prižgemo na njih lučke.

KINO

TEL. 22-21

„PAUL KELLERJEV prekrasni roman“

„Zima v gozdu“

IVJE Hans Knoteck Viktor Staal

TEL. 27-30

Vesela burka iz kmetijskega življenja

Vesela nevesta

LUCIE ENGLISH — HERMAN SPEELMANN

Predstave ob 16, 19 in 21 uri

— Večerni trgovski tečaj na Christofovem učnem zavodu, Domobranska 15 je pričel s poukom. Prijave se še sprejemajo. Poučuje se: knjigovodstvo, stenografija, strojepis, korespondenca, matematika, nemščina.

— Odpovedana predstava v operi. Predstava za drevo napovedanih »Hofmannovih pripovedek« se ne more vršiti valed nenadne oblakelet g. Julija Betetta, ki poje v tej operi glavne basovske partije.

— Rokodelski dom. Kot tretjo igro v letošnji sezoni bo uprizorilo rokodelsko društvo jutri ljudsko igro »Mlinar in njegova hči«. Predprodaja vstopnic bo jutri od 10—12 in zvečer od pol 7 dalje v Rokodelskem domu. Komenskega ulica 12. Pričetek igranja ob 8 zvečer.

— Kino Kodoljevo igra danes in jutri ob 8 dvojni spored: Baboona in Poročim svojo ženo.

— Most pri Cesarski uti do nadaljnjega zapri. Mestno poglavarstvo v Ljubljani sporoča, da bo lesen most čez Mali graben pri Cesarski uti na

Otvoritev

preurejene Kersičeve gostilne v Šiški

bo danes v soboto zvečer. — Na domače kolone, perutnino in druga izborna jedila kakor tudi na dobro kap jico uljudno vabi Kallje iz Nebotičnika in Lončar Pepe iz Kolodvorske ulice

Viču zaradi popravila do nadaljnjega zaprt za promet. Vozni promet se bo vršil začasno proti Ljubljani po Cesti dveh cesarjev, proti Viču pa po poti, ki pride na državno cesto v bližini mostu čez Mali graben.

— Stenografijo, strojepis, knjigovodstvo, nemščino itd. se lahko učite v dnevnem ali večernem tečaju (tudi posamezne predmete) na Christofovem učnem zavodu, Domobranska 15. Prijave, informacije vsak dan, tudi zvečer. Honorar najnižji.

KINO UNION TEL. 22-21

Danes ob 14.15 po ceni 3.50 in 5.50 Din

Dekle iz Schwarzwalda

Proslava sv. Cecilije!

— Prijeti židovski krošnjari. Ljubljansko trgovstvo se že dolgo časa pritožuje čez skoraj neverjeten polov krošnjarstva v našem mestu. Zdi se, da so naše oblasti nekoliko preveč strpljive proti temu pojavu, morda pa je kriva temu tudi birokratična razdelitev oblasti. Ena oblast ima namreč eksekutivno moč, ne pa pravice pravnega odločanja, druga oblast pa ima pravico, da pravno razsoja in odločuje, nima pa na razpolago eksekutive. V tej dvojnosti obrtnih instanc se se spetno znašli zagrebški židje, ki ponujajo blago od hiše do hiše, od človeka do človeka in sicer kar v kovčkih. Po navadi je vzorec izvrsten dostavljeno blago enake barve, le kvaliteta je mnogo slabša. Skoraj sleherni, ki kupi od takega krošnjarja blago, je končno razočaran. Toda v Ljubljani je še mnogo lahkovernih ljudi, ki jih ti spretni židovski krošnjari izrabljajo. Včeraj je ljubljanska policija polovila nekaj takih potujočih »trgovcev« z blagom. Toda policija je v zadregi, ker jim ne more dokazati ničesar zločinskega, obrtna oblast pa jim bo zopet težko dokazala nekoncepcionirano krošnjarstvo. Uspeh te male racije na krošnjarje bo najbrže enak ničli, dokler se ne najde nov način pobijanja tega sumljivega pojava.

KINO SLOGA TELEFON 27-30

Danes ob 14.15. Cene: 3.50 in 5.50 Din

Kriminalni film

Kainov žig

Borba policije z ameriški gangsterji

Maribor

— Izprememba pri poveljstvu garnizije. Dosedanji mariborski garnizionar g. podpolkovnik Marko Nikolič je prestavljen v istem svojstvu v Zemun. Za garnizionarja v Mariboru je imenovan g. podpolkovnik Dobrovojski Maslač, dosedaj pri mariborskem vojnem okrožju. Prestavljeni g. podpolkovnik Nikolič je služboval že mnogo let v Mariboru.

— Slomškova literarna nagrada mariborske mestne občine. Občinski svetnik dr. Fran Sušnik je v imenu nekaterih drugih svojih tovarišev na seji upravnega odbora mestne občine dne 4. junija predlagal, naj mestna občina ustanovi stalno literarno nagrado pod imenom »Slomškova nagrada« ter je upravni odbor njegov predlog sprejel in votal za leto 1936 znesek 2500 Din. Zaradi prekratkega časa za razpis pa letos nagrada ne bo razpisana, pač pa hosta zato drugo leto dve nagradi, vsaka po 2500 Din. Za podelitev nagrade je izdelan poseben pravilnik, ki predvideva med drugim, da se podeli nagrada vsako leto v vzpodbudo in podporo slovenskim pisateljem, delujočim v Mariboru. Nagrado podeli posebno razodišče, v katerem so mestni župan in 2 člana občinskega sveta, 1 član Kluba književnikov v Mariboru, 1 član Zgodovinskega društva in 1 član Slomškove družine v Mariboru.

— Zakaj nimamo še javnih telefonskih govornic. O tem se v Mariboru veliko razpravlja ter je še nedavno neki lukajšnji dnevnik mariborsko javnost napačno informiral, čes da se za tako važno stvar nihče ne briga. Zadeva pa je nasprotno čisto druga ter se meročajni krogi za te govornice zanimajo, ker je prišlo do spora med mestno občino in pošto upravo. Kakor znano, ima mestna občina po pravilniku pravico postavljanja javne telefonske govornice. Občina je to nameravala že zdavnaj izvršiti, vendar ji pošta uprava krati pravico ter hoče omenjene govornice sama postaviti, zahteva pa, da ji mestna občina da zemljišče za postavitev govornice oziroma že postavljene govornice (celica na glavni promenadi) zastoj, brez vsake odškodnine, na razpolago. V teku pa so pogajanja, da se vprašanje javnih govornic v Mariboru končno vendar že reši.

— Še ena »prijetna dedščina«. Prejšnja mariborska občinska uprava je zapustila pri svojem odhodu sedanjemu vodstvu občine nekaj »prijetnih dedščin«, o katerih smo že poročali. Cisto nov pa je spor zaradi razširjenih hodnikov, ki je nastal med hišnimi lastniki in mestno občino. Prejšnja občinska uprava je sklenila, da morajo nositi hišni lastniki stroške za razširjenje trotoarjev na Aleksandrovi c. in nekaterih drugih ulicah ter je razširila obveznost za vzdrževanje hodnikov od 3 na 5 m. Ni pa ta sklep pravilno izvedla ter se ni zanimala za njegovo odobritev v vseh potrebnih instancah, zaradi česar je dala hišnim lastnikom orožje v roke, da so s svojo pritožbo pred celjskim upravnim sodiščem prodrli. Mestna občina se je s tem naenkrat znašla v neprijetnem položaju, da bo morala iskati kritje za znesek 150.000 Din, kolikor so ti hodniki stali. Za današnje razmere je to znaten znesek, ki se bo po krivdi bivše občinske uprave prevajal na ramena davkoplačevalcev.

— Zakaj so se zvišale cene kruha. Združenje pekov nam javlja, da ni povišanje cen kruha v nobeni zvezi z novo kolektivno pogodbo pomočnikov, ki se šele pripravlja, temveč je posledica podražitve moke.

— Park na Komenskega trgu bo odstranjen. V sredini med hišicami Delavske kolonije stoji Komenskega trg, zasajen s parkom in opremljen z otroškimi igriščem. Parka pa ni mogoče vzdrževati, ker bi bila potrebna cela četa čuvarjev, da bi ga mogla varovati pred otroci. Zaradi tega predlaga mestni gradbeni urad da se nasadi na Komenskega trgu odstranijo ter se ves trg izpremeni v otroško igrišče obratno s travo.

— Venci, topki krizanteme, tudi v lončkih! Naročila sprejema vrtnarija Jemec, Prešernova ulica, Maribor, tel. 27-66.

Koroški pevci na Jesenicah

Dne 8. novembra ob 8 zvečer priredijo koroški fantje iz St. Jakoba v Rožni dolini pevski koncert v Krekovi dvorani na Jesenicah. Nastopil bo oktet, ki se pod vodstvom pevcevdije g. Sime Martinjaka pripravlja tudi za turnejo v Ameriko. Na sporedu so krasne koroške pesmi in melodije in bodo nekatere pesmi eploh prvič slišane v Jugoslaviji. Mnogo pesmi eploh ni zapisanih, nego so vzete iz naroda, ki živi po slovenskih koroških hribov in jih prepeva pri svojem delu in razpoloženju. Oktet je vzet iz najstarejšega koroškega pevskega zbora, kateremu je župnik Treiber pel svojo »n'mav čez jzero...«. Vabimo Jeseničane, da polnoštevilno obiščejo koncert lepe koroške pesmi, ki morda edina uspešno vzdržuje narodnost slovenskega življa po slovenskih koroških vaseh in domovih.

Obsojen ubijalec

Maribor, 30. okt.

Pred malim senatom okrožnega sodišča je stal danes 22-letni hlapec Herman Vohak iz Zgor. Duplekja ter se zagovarjal zaradi uboja. Vohak je bil do nedavnega še član znane tatarske tolpe Cerjak-Dvoršak, zadnje čase pa je to družbo zapustil ter se začel dobrikati orožnikom in jim izdajati svoje tovariše s tatarskih pohodov. Vzel je tudi službo pri nedavno upokojenem orožniškem poveljniku Leopoldu Koprivniku v Zgor. Dupleku. Dne 12. septembra je privozil mimo s kravami posestnik Pavle Dvoršak. Sedel je na vozu v družbi žene, sina in Matilde Mulec. Ko je videl bivšega orožnika pri cesti, ga je začel baje brez povoda zmerjati. To je razjarilo Koprivnikovega hlapca Vohaka, zgrabil je kamen in kol ter šel za Dvoršakovim vozom. Vrgel je v Dvoršaka kamen ter ga zadal v prsi in podrl na tla. Ko je vstal, ga je še trikrat udaril s kolom po glavi. Pod udarci je počila lobanja ter je Dvoršak v mariborski bolnišnici umrl. Neka priča pripoveduje, da je Koprivnik svojega hlapca še bodril, češ »le daj ga hudiča«, ko je udaril po Dvoršaku. Vohak se je pred sodniki zagovarjal, da je vrgel v Dvoršaka samo kamen, ker pa je potem grozeče nastopil, ga je še parkrat rahlo opizljal s fiziološko po glavi. Dvoršak se je epotaknil, padel pod voz ter mu je kolo zdrobilo glavo. Priče pa so njegov zažovor ovrgle ter je bil obsojen na 4 leta robije in 2 leta izgube častnih pravic.

Celje

— Apostolstvo mož in fantov ima jutri, na praznik Vseh svetnikov, prva nedelja v mesecu, svojo običajno mesečno pobožnost. Ob pol 7 pridiga, nato skupno sv. obhajilo in sv. maša.

— DMK ima jutri, v nedeljo ob 8 zjutraj pri šolskih sestrah sv. mašo in nato kratek sestanek.

— Krajevna protituberkulozna liga v Celju je letos poslala v počitniške kolonije 10 revnih, slabotnih in jetiki podvrženih otrok. Stroški za leaovanje teh otrok so znašali 5000 Din. Po izjavi zdravnikov so se otroci v počitniških kolonijah (na Pohorju in Jadranu) dobro popravili. Liga podpira tudi jetične bolnike z živili in skrbjo, da potrebni redno dobivajo v dispanzerju prvo pomoč. Protituberkulozna liga zbira fond za zgradbo zavetišča jetičnih bolnikov in svrhu izolacije in preprečitve okuženja zdravih. Da se zgradba takega prepotrebne zavetišča čimprej uresniči, bo Liga pobirala od 1. novembra t. l. dalje po inkasatnih mestne elektrarne (gg. Goleš Maks in Peer Karel) prostovoljni mesečni din

Gospodarstvo

Navodila za odmero zgradarine

Davčni oddelek finančnega ministristva je izdal navodila za izvrševanje odloka glede podaljšanja odmere zgradarine za leto 1936 na 1937.

Da predložijo prijave za zgradarino za leto 1937 bodo pozvani s splošnim pozivom: oni novi davčni zavezanci, za katerih zgradbe je nastala davčna obveznost ali če bo nastala v letu 1936, kakor tudi oni obvezanci, katerih dohodki od zgradb so se letos bitno povečali napram lanskemu letu, in oni, ki morejo, če se jim je dohodek letos bistveno zmanjšal, vložiti davčno prijavo z dokazi o zmanjšanju dohodkov, in prošnjo za ponovno ocenitev dohodkov za davčno leto 1937.

Splošni rok za predložitev prijav je določen od 15. novembra do 15. decembra 1936. Prijave se pošiljajo občinam osebno ali po pošti. Sprejemanje prijav pa se bo nadaljevalo tudi po tem roku do 30. decembra. Šele po 30. decembru 1936 se pošnje seznam prijav davčni upravi.

Odmera zgradarine se ima izvršiti v manjših upravah do 10. februarja 1937, v večjih pa do 25. februarja.

Prijave onih starih davčnih obvezancev, pri katerih so se dohodki v letu 1936 bistveno povečali, bodo izročali davčni obvezanci naravnost pri prvostopnih davčnih upravah. Da se je dohodek bistveno povečal, se smatra tedaj, če to povečanje

znaša najmanj 25%. One davčne obvezance, ki prijav ne bodo vložili, bo davčna uprava posamično pozvala, da predložijo od 16. do 23. decembra prijavo.

Tudi prijave onih starih davčnih obvezancev, pri katerih so se dohodki leta 1936 znatno zmanjšali, se bodo vlagale naravnost prvostopnim davčnim oblastem. Teh davčnih obvezancev davčne uprave ne bodo posamično pozivale naj vložijo prijave. Davčne uprave morajo vse prijave in prošnje sprejemati z dokazi, ki so verodostojni. Za verodostojne dokaze se morejo vzeti: pogodbe, sklenjene med lastniki zgradb in najemniki. Če tega davčna uprava ne verjame, ima preveriti in pregledati vsa dejstva, od katerih je odvisna velikost najemnine.

Smatralo se bo, da je dohodek bistveno zmanjšal, če se dokaže in ugotovi, da je dohodek manjši za 25%. V primerih, kjer je to zmanjšanje manjše kot 25%, se dohodki ne bodo jemali v ponovno oceno, ampak se bo izvršila odmera zgradarine kot za 1936.

Na odlok se je možno pritožiti na višjo davčno oblast. Pregledovanje prijav in prošnje se ima izvršiti pri manjših upravah do 15. januarja, pri večjih do 30. januarja. Odmera davka po teh prijavah se ima dovršiti do 30. januarja pri manjših upravah, pri večjih pa do 15. februarja 1937.

Poštna hranilnica v septembru

Kot smo že poročali, so se v mesecu septembru čekovne vloge pri Poštni hranilnici povečale od 1.044.84 na 1.133.0 milij. Din. Najbolj so se povečale vloge v Belgradu in sicer od 501.5 na 535.4, nadalje v Zagrebu od 281.5 na 285.14, v Sarajevu od 99.6 na 104.1 in v Skoplju od 44.4 na 46.5 milij. Izredno pa so se zmanjšale vloge pri ljubljanski podružnici in sicer od 177.86 na koncu avgusta na 161.84 milij. Din za konec septembra.

Tudi število računov pri ljubljanski podružnici pada. Zmanjšalo se je v avgustu za 28, v septembru pa za 8 na 6.761. Pri ostalih podružnicah je naraslo število računov v septembru: v Belgradu od 6.960 na 7.000, v Zagrebu od 7.684 na 7.707, v Sarajevu od 3.194 na 3.260 in v Skoplju od 1.371 na 1.375.

Naša zunanja trgovina po državah

Prejeli smo statistiko naše zunanje trgovine za prvih 9 mesecev letos po državah. Ker so podatki zelo zanimivi jih v naslednjem izveščku prinašamo:

	uvos milij. din	▼ %		
1935	1936	1935	1936	
Nemčija	410.5	774.0	15.72	26.32
Češkoslovaška	338.6	495.9	12.97	16.86
Avstrija	317.2	299.8	12.15	10.20
Italija	306.3	4.0	11.73	0.1
Anglija	265.8	288.2	10.16	9.80
USA	153.3	179.1	5.87	6.09
Francija	122.2	78.6	4.68	2.68
Madjarska	81.0	97.8	3.10	3.33
Brit. Indija	72.1	57.5	2.76	1.96
Švica	64.3	76.2	2.47	2.59
Belgija	49.5	79.6	1.90	2.7

Gibanje izvoza pa je bilo naslednje:

	milij. din	▼ %		
1935	1936	1935	1936	
Italija	551.2	62.1	19.86	2.19
Nemčija	454.0	631.2	16.36	22.24
Avstrija	415.1	422.6	14.96	14.89
Češkoslovaška	380.9	396.4	13.72	13.97
USA	148.1	122.6	5.34	4.32
Švica	66.9	66.5	2.41	2.34
Madjarska	137.6	140.8	4.96	4.61
Anglija	123.2	225.2	4.44	7.94
Grčija	94.3	130.7	3.40	4.61
Belgija	78.8	170.0	2.84	5.99

Stanje naših kliringov

V dobi od 22. do 27. oktobra se je klirinški saldo v prometu z Nemčijo zmanjšal od 16.7 na 15.2 milij. mark, zadnja izplačana aviza pa ima št. 10.229 (10.2.9) z dne 31. julija (31. julija) 1935.

Naš saldo v Italiji se je zmanjšal od 37.6 na 37.5 milij. lir. Saldo z Belgijo se je povečal za 70.000 na 879.000 dinarjev, saldo v prometu s Turčijo pa za 14.000 na 658.000 frankov.

Dvig cen v Franciji se je ustavil

Indeksi cen v veletrgovini v Franciji je bil razmeroma malo izpremenjen do julija tega leta. Od tedaj naprej pa je začel zaradi efekta nove socialne politične zakonodaje naraščati. Posebno znaten pa je postal skok cen v septembru, deloma že pred devalvacijo. Že v mesecu septembru je skupni indeks cen v francoski veletrgovini narasel od 5. do 26. septembra od 396 na 404. Od 26. septembra do 3. oktobra je indeks skokoma narasel od 404 na 426, skok se je nadaljeval v tednu od 3. do 10. oktobra, ko je indeks cen v veletrgovini narasel od 436 na 438. V nadaljnjih dveh tednih pa se je položaj izpremenil in je indeks v tednu od 10. do 17. oktobra narasel le za 6 na 444, do 24. oktobra pa ni bilo v splošnem indeksu zabeleženih nobenih izprememb. Ker je že potekel mesec dni od devalvacije, je danes zanimivo primerjati vpliv devalvacije na cene. Zato podajamo v naslednjem glavne podatke o gibanju cen v Franciji od 26. sept. do 24. okt. To je indeksi, ki ga objavlja splošna francoska statistika:

	26. sept.	24. okt.
splošni indeks	404	444
domači proizvodi	451	480
uvoženi proizvodi	319	379
živila	503	511
industrijski izd.	411	425
tekstilije	322	355

Iz te tabele je razvidno, da je v mesecu po devalvaciji splošni indeks cen narasel za 11%, od tega indeks domačih proizvodov za 6,4, indeks uvoženih predmetov pa za 18,8%. Devalvacijski odstotek valute pa znaša 26—34,5%. S tem se je deloma nivo cen prilagodil novemu položaju in se je Francija znebila konkurenčne nezmožnosti na svetovnih trgih, kar bo pospešilo francoski izvoz, v kolikor ga seveda druge države ne bodo ovirale s carinskimi izpremembami in pa s svojo politiko kontingentov.

VINSKE CENE V SLOVENJEBISTRISKIH, FRAMSKIH IN VINARSKIH GORICAH

Kakor povsod drugod, so imeli slabo trgateg tudi v vinogradnem področju pod Pohorjem, ki ga tvorijo v glavnem vinarske, slovenjebistrške in framske gorice. Letina je za najmanj 50% slabša od normalne. Pač pa je kvaliteta pridelanega vina prav dobra ter je imel mošt v boljših legah povprečno 20—21 stopinj sladkorja. Zaloge starega vina so zelo picle ter se mu je cena zaradi tega dvignila za boljšo kvaliteto do 8 din za liter. Tudi cena vinskemu moštu je sedaj dosegla že 8 Din po litru ter ne kaže nobenega znaka, da bi nazadovala. Kar je mošta pod omenjeno ceno, ni prvovrsten ter je običajno mešanica raznih samorodnic. Vinogradniki upajo, da bodo lahko cene novemu vinu vzdržali na sedanji višini ter ga tudi z lahkoto prodali, saj je že sedaj po njem znatno povpraševanje.

Borza

Dne 30. oktobra 1936.

Denar

V zasebnem kliringu je danes na ljubljanski borzi beležil London 241 denar brez blaga, v Za-

Sonce, vlaga ali pot

vplivajo na barvo blaga. Stalna barva, elastičnost, mehkoča in okusen vzorec so pa znane prednosti našega blaga.

Cene našega blaga za oblike so od 120° do 180° dinarjev po metri

VLADA TEOKAROVIĆ & KOMP.
PARACIN

Tkanine za vsak žep in vsak okus

Tovarniške prodajalne: LUBLJANA, Gradišče 4 in v vsakem večjem mestu Jugoslavije

grebu je popustil na 239.70—241.30, v Belgradu pa na 240.20—241.80.

Avstrijski šiling je na ljubljanski borzi neznačajno popustil na 8.95—9.05, na zagrebški borzi na 8.9150—9.0150, na belgrajski pa na 8.91—9.01. Grški boni so beležili v Zagrebu 32.15—32.85, v Belgradu 32.38 blago.

Italijanske lire so v zasebnem kliringu nekoliko popustile, beležile so v Zagrebu 2.95 blago, v Belgradu 3.07 blago.

Nemški čeki so v Ljubljani popustili na 14.41—14.621, v Zagrebu na 14.2350—14.4350, za sredo novembra na 13.80—14.—, za konec novembra na 13.78—13.98, za sredo decembra na 13.95 blago, za konec novembra pa na 13.85 blago. V Belgradu so čeki beležili 14.3771—14.5771.

Ljubljana - Tečaj s primom
Amsterdam 100 h. gold. 2347.66 2362.26
Berlin 100 mark 1743.03 1756.91
Bruselj 100 belg. 731.20 736.26
Curih 100 frankov 996.45 1003.52
London 1 funt 211.76 213.82
Newyork 100 dolarjev 4304.76 4341.07
Pariz 100 frankov 201.61 203.05
Praga 100 kron 153.44 154.54
Trst 100 lir 227.70 230.78

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 2.290.949 Din. Promet na belgrajski borzi je znašal brez kompenzacij 1.804.000 Din.

Curih. Belgrad 10.—, Pariz 20.2325, London 21.28, Newyork 435.125, Bruselj 73.375, Milan 22.925, Amsterdam 235.50, Berlin 175.—, Dunaj 76.50, Stockholm 109.725, Oslo 106.95, Kopenhagen 95, Praga 15.40, Varšava 81.80, Budimpešta 85.75, Atene 3.90, Carigrad 3.45, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.39, Buenos-Aires 1.21.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 84—85.50, agrarji 47.75—48.75, vojna škoda promptna 374—376, begluške obveznice 68—69, 8% Blerovo posojilo 85—87, 7% Blerovo posojilo 76.25—76.75, 7% posojilo Drž. hip. banke 88—90, Trboveljska 180—190.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 85 den., agrarji 48.50 den., vojna škoda promptna 376—376.50 (376, 377), 12, 374—375, begluške obveznice 68.75—69.50, dalim, agrarji 66—67 (66), 8% Blerovo posojilo 85 den., 7% Blerovo posojilo 76—76.25. — Delnice: Priv. agrarna banka 195—198, Trboveljska 190 bl. Osj. sladk. tov. 140—145.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo (84.25), agrarji 48.25—49, vojna škoda promptna 375.50—376 (376, 375.50), begluške obveznice 69.25—69.50 (69.25), 67—67.50, 8% Blerovo posojilo 85.50—86.50, 7% Blerovo posojilo 76—76.50 (76.50, 76.25), 7% posojilo Drž. hip. banke 90 bl. — Delnice: Narodna banka 6970—7000, Priv. agrarna banka 193.50—195 (194.50).

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je miren. Konzum se je kril v zelo veliki meri in ne kaže tako velikega zanimanja kot še pred nedavnim. Šele ko se bodo zaloge konzuma nekoliko izpraznile, je pričakovati živahnejšega gibanja na žitnem trgu. Izvažamo še naprej znatne količine. Nekoliko pa je zatal izvoz v Italijo. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene in zahtevajo danes za banaško blago 155—160, za bosansko pa 157 brez blaga. Bačko blago stane 155. Moka beleži 255—275 po kakovosti in nakladalni postaji. Za koruzo zahtevajo 85—87 pariteta Indija, za bosansko pa 89—90.

Novi Sad.

Fižol: bč. beli brez vreče 185—190. Vse ostalo neizprem. Tend. neizprem. Promet živ.

Sombor.

Pšenica: bč. okolica Sombor 151—153; bč. 151—153; srem. 153—155; slov. 154—156; južno ban. 154—156; gornjo ban. 155—157, bč. ladja Belgej 161—163; bač. ban. potiska šlep 161—163.

Oves: bč. srem. slavonski novi 98—100.

Rž: neizprem.

Ječmen: bač., srem. novi 63—64 kg 104—106, spomlad. in bar. neizprem.

Koruz: bač., srem. garant kval. 100—102, bč. srem. nova za decem. in januar 76—78, bč. srem. nova sušena 84—86. —

Letalski napad na Ljubljano

Po nalogu vojnega ministristva se bo vršila dnevna vaja o letalskem napadu na Ljubljano in o pasivni obrambi prebivalstva.

V zvezi s tem in v sporazumu z upravo policije v Ljubljani, se izdajo sledeča navodila za zaščito prebivalstva ob času napada na mesto.

Pri vaji se bodo uporabila aktivna napadalna in obrambna sredstva, to je obrambni topovi, mitraljezi itd., a bombna sredstva bodo markirale svetlobne rakete in to rdeče rakete rušeče bombe, zelene rakete strupene ter bele rakete požarne bombe, kakor tudi druga sredstva.

Pasivna obramba bo sestavljena iz sanitetskih oddelkov za pomoč ranjenim in zastrupljenim, oddelkov za ugotavljanje in uničevanje bojnih strupov, požarnih oddelkov in tehničnih oddelkov za odkopavanje ruševin ter popravljanje električnih, vodovodnih in plinskih naprav. Ker je ta vaja obremenjena tudi vezbanje prebivalstva, kako naj postopa v primeru resničnega zračnega napada in je tedaj v življenjskem interesu vsakega posameznika, pozivam vse ljubljansko prebivalstvo, da se ravna po teh navodilih.

Pričetek vaje in s tem bližanje sovražnih letal, se bo objavilo z znakom »Vzbuna« (alarm) in sicer s tremi zaporednimi topovskimi strelji na Gradu, z zateglim tulenjem vseh tovarniških sire, piskanjem železniških lokomotiv, z rogovji, ki bodo nameščen na raznih vzvišenih točkah po mestu in z zvonjenjem vseh zvonov na Gradu, ki jim sledi zvonjenje z vsemi zvonovi vseh cerkva po mestu. Ta znak bo trajal 2 minuti. Čim bo dan znak »vzbuna«, se mora ustaviti ves promet (tudi tramvajski, avtomobilski itd.) po vseh ulicah.

»Prestanek nevarnosti« bo objavljen z zvonjenjem samo velikih zvonov vseh cerkva v mestu. Ta dva znaka si mora vsakdo zaradi pravilnega postopanja dobro zapomniti.

Zadržanje pri vaji.

1. Prebivalstvo, ki ga preseneti znak »vzbuna« na ulici, v tramvaju itd., se mora skriti v najbližje hišne veže, hodnike, javne lokale itd.

Avtomobili in druga prevozna sredstva (razen tramvajskih voz, ki ostanejo prazni na mestu), se morajo takoj po ustavitvi prometa umakniti v stranske, skritejše, neprometne ulice in se tam razvrstiti ob desni strani. Ročne vozčke in slično pa je treba spraviti v najbližja dvorišča, toda tako, da ne bodo ovirala vhoda v dotične hiše.

Nihče ne sme na ulici ali kje drugod opazovati kretanja aeroplanov.

2. Oni, ki bodo ob znaku alarma v javnih lokalih, uradih itd., naj ostanejo tam, a ne v bližini oken, vrat ali celo pred vrati.

3. Stanovalci, ki bodo ob znaku napada doma, naj takoj zapro vsa okna, spuste zaves in naj se umaknejo v notranost sob, najbolj v kot med debelimi zidovi, da ne bi bili izpostavljeni nevarnosti od razstrelkov bomb. Nikakor pa ne smejo gledati in opazovati ekoci okna.

4. Vse trgovine morajo pri znaku »vzbuna« takoj zapreti lokale in spustiti roloje; nameščenci ostanejo v trgovini, istotako event. kupci, lastniki stojnic pa smejo ostati pri vaji na svojih mestih zaradi čuvanja blaga.

Opozarja se javnost na to, da se bo metalo iz letal v manjših količinah bojne strupene pline — solzivec in kihavec — in se mora zlasti otroke pravočasno umakniti z ulic in odprtih prostorov.

5. Ob času napada bodo ostali na ulici poleg varnostnih organov, policije, žandarmerije in vojske samo reševalni oddelki in službojoči člani Odbora za zaščito mesta, ki se morajo izkazati z legitimacijo »Ozama«.

Kdor se ne bo ravnal po teh navodilih in se ne bo pokoraval pozivom organov javne varnosti bo v smislu navedbe kr. banske uprave dravske banovine Pov. II. D. Z. No. 3548-1 z dne 12. okt. 1935 kaznovan z globo 10 do 1000 Din. ob neplačilu globe pa z zaporo mod 1 do 20 dni.

Po dnevni vaji ne bo nočne vaje.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani.

Predsednik: dr. J. Adlešić l. r.

Kulturni obzorjnik

Kršč. strokovna organizacija

Milan Valant. Delavska knjižnica, zv. 1. str. 72, cena 3 Din.

Milan Valant je

Robotniki

Da bi mogli narediti strojnega človeka ali avtomat, je prav tako nemogoče ko iznajdba »perpetuum mobila«. In vendar se je že nešteto ljudi ukvarjalo s tem.

Neki Dunajčan Kempelen je razburil svet s svojimi avtomati. Kempelen je bil rojen l. 1734 v Požunu in se je že od rane mladosti ukvarjal s proučevanjem človeškega glasu in domislil se je, da bi bilo moči ta glas mehanično posnemati. Sestavil je flauto podobno glasbilo, ki je dajalo človeku slične glasove. To flauto je vdelal v umetniško zgrajeno lutko, ki je mehanično migala z očmi, usti in rokami.

Govoreča lutka

je povzročila velikansko zanimanje in celo cesarica Marija Terezija je morala pohvaliti to umetnino. Potem je začel Kempelen sestavljati avtomatske figure; hotel je narediti »misleč avtomat«. A ker mu njegove moči le niso bile kos takemu avtomatu, je kmalu ves svet presenetil s svojim

šahistom.

To je bila velika pločevinasta figura, ki je preigibala roko in je predstavljala Turka, ki kadi pipo in sedi za šahovnico. Če je kdo pristopil k mizi in premaknil kakršnokoli šahovsko figuro, je Turk z roko premaknil druge figure in je tako spretno šahiral, da je celo izurjene šahiste premagal. — Moč se ne bi bilo nikoli ničesar razvedelo o tej slepariji, če bi je ne bili Kempelenovi pomagači razkrinkali. Dasi se je radi spretno postavljenih zrcal dozdevalo, da je vsa miza napolnjena z mehanizmom, je bil vendar v njej dovolj velik prostor, v katerega se je skril pritlikavi pomočnik Kempelena, ki je znal izborno šahirati in je vodil Turko roko. Ko je prišla ta sleparija na dan, je Kempelen prenehal s svojimi robotniki.

A že zdavnaj pred Kempelenom so živeli spretnejši mehaniki, ki so znali narediti različne figure ta-

ko da so se pregibale: Pomemben je prvi izmed njih — Aleksander Heron, — ki je narejal različne figure za templje. V kasnejši dobi, posebno v srednjem veku, je marsikak vladar in oblastnik imel veliko zbirko avtomatov, so bili pa zlasti urarji tisti, ki so svojim gospodom narejali umetne igračkaste figure.

A tudi v najnovejši dobi, v času, ko imamo gramofon in radio, se mnogi ukvarjajo z

avtomati ali robotniki.

Tako je bil na primer na londonski razstavi l. 1932 strojni človek, ki je bral časopis in če si ga vprašal koliko je ura, je povedal pravi čas. Znotraj je imel zvočne plošče. Vsak dan, preden so odprli razstavo, so mu vstavili zvočno ploščo časopisa, ki so jo vsak dan iznova naredili. Razen tega pa je robotnik vseboval kompliciran elektro-magnetni aparat in pripravo za zvočnik.

Skoraj ob istem času pa so na svetovni razstavi v Čikagu razkazovali drugega robotnika, ki je prekalal svojega londonskega tovariša. Ta robotnik je odgovarjal na različna vprašanja in znal sedeti, stati in hoditi. Razen tega je pometal, zabijal žeblice in podobno. Kar je pa tega robotnika najbolj proslavilo, je bilo pa to, da je svojega stvarnika, mladega inženjerja — umoril! Pravijo, da je padla je klena robotnikova pest s tako silo na glavo inženjerja, ki ga je popravljala, da je kmalu umrl.

Kmalu po smrti iznajditelja je neki elektro-mehanik odkril skrivnosti čikaškega robotnika. V glavi robotnika je bila antena, ki je sprejemala brezžične električne sunke toka, ki so vodili robotnika. Po žičnatih »živcih« so se ti dražljaji sprejavljali dalje in spravili v delovanje različne ventile neke naprave za zračni pritisk, ki je bila v notranjosti jeklene orjaka in ki je omogočala gibanje udov. Električne frtave, zvočniki in podobno so bili »organi« robotnika, ki ni bil drugega ko tehnična igračka, čeprav je njegovo »življenje« vse ljudi očaralo.

Pred začetkom letalske dirke Pariz—Cochinchina. Poslednje priprave na letališču Bourget pri Parizu

Iščite in boste našli

Srednjeveški alkimisti so iskali več stoletij, kako bi bilo moči delati zlato. Takega sredstva niso našli, pač pa so z iskanjem tega sredstva našli druge stvari, ki niso nemara nič manj dragocene, tako so na primer iznašli izdelovanje porcelana in fosforja.

Pri iskanju zlata v zemlji so večkrat našli iskalcu stvari, ki so za človeštvo večjega pomena ko zlato. Ameriški milijonar Clark je nekega dne kupil neki zapuščen rudnik zlata in srebra. Kako je bil razočaran, ko ni našel ne tega ne onega. Zato pa je našel v rudnikih neznansko množino bakra, ki ga dotlej ni bil nihče našel. Iskanci zlata so našli tudi največji železni rudnik Amerike. Nekaj let po drжавljanski vojni v Ameriki so govorili, da je neki geometer, Burk, v okraju Mesaba odkril zlato. A je dobil le železno rudo, kar si je bil zapisal, a se mu je zdelo brezpomembno. Neki drvar, Merlitt, se je z vso družino odpravil tja, da bi našel kake morebitne zlate zaloge v oni zemlji. A je tudi on dobil le rdečo železno rudo in se ni več zmenil zanjo. Šele njegovi sinovi so se tega spomnili čez več let in dotična pokrajina je bila kmalu največje najdišče železa na svetu. — Odkar je znano, da demanti niso iz drugega ko iz ogljika, si mnogi belijo glavo, kako bi jih bilo moči umetno delati. Leta 1891 je pri takih poskusih našel Američan Acheson kaborund, ki je poglavita sestavina brusnih plošč (smirka), ki jih uporabljajo po vseh tvornicah in jih v velikih množinah razprodajajo.

Najdba najstarejšega rokopisa svetega pisma

S tem naslovom poroča »Osservatore Romano« z dne 29. avgusta t. l.: »V manchesterski knjižnici »John Ryland« so našli rokopis svetega pisma, ki menijo o njem, da je bil napisan v 2. stoletju pred Kristusom in je torej 300 let starejši ko oni rokopis svetega pisma, ki so doslej mislili o njem, da je najstarejši. Rokopis vsebuje štiri papirnate zvitke — odlomke. C. H. Roberts, gojenec kolegija sv. Janca v Oksfordu, je v svoji knjigi z naslovom »Dvoje svetopisemskih papirusov« napisal tele zanimive besede. Pravi: »Ti odlomki so jako zanimivi, saj nas usposablajo, da moremo zanesljivo zasledovati, kakšno je bilo svetopisemsko besedilo, ki so ga uporabljali v Egiptu 100 let pred prvimi, v Aleksandriji narejenem prevodu.« Kako so našli ta najstarejši svetopisemski rokopis, poroča C. H. Roberts takole: »V svežnji papirusov, ki jih je bil dr. Rendel Harris l. 1917 pridobil knjižnici, je bil tudi neki futer, ki je vseboval dva kosa zlepljenega papirja, kakršnega so uporabljali za zavijanje mumij in svetih krokodilov. Na futeru ni bilo nobenih podatkov o izvoru, niti ni bilo kakih opazk o osebi, ki je te papiruse dobila. Papirus so za zavijanje mumij razrezali na proge, ki so jih po troje in četrto zleplili skupaj in so tako dobili trdo lepenko, ki so jo prebarvali in poslikali. V treh stoletjih pred Kristusom so na debelo uporabljali tako lepenko za zavijanje in okrašenje mumij. Ko so poedine plasti — tukaj jih je bilo šest — dali narazen, so našli ostanke papirnatih zvitkov, ki so bili različno razdeljeni na šest vrst. Vsebujejo knjigo Deuteronomium (Peta Mojzeseva knjiga) in šest odlomkov prve knjige Ilijade in še vrsto drugih spisov.«

»No, kako je s teboj?«
»A dur!«
»Kaj pa to pomeni?«
»Tri križe: ženo in dve priletli hčeri!«

Brez komentarja: agitacija za omrambo Madrida. V katerem znamenju vabijo, pa je vidno v ozadju, kjer je slika rdečega diktatorja.

Se zmeraj grozote v Spaniji

Priče poročajo, da so rdeči terorji kot prvo žrtve v Toledu ustrelili toledskega prošta, prelata Pola Benita. Prelata so 14. avgusta skupno z organistom Feliksom Sanz de Ibarro zaprli. Ko je bil prelaz dvanajst dni zaprt v ječi, kjer so ga trpinčili, so njega in še krog 60 drugih jetnikov dne 25. avgusta ustrelili na trgu pred sinagogo. Njegove poslednje besede so bile: »Naj živi Kristus Kralj! Zivela Spanija!«

Dalje so bili v Toledu ustreljeni kanoniki: Rafael Martinez, Vega, Valentin Conesa, Juan Gonzales Mateos, Arturo Fernandes Vaquero in več drugih duhovnikov in redovnikov. Samostana Santo Domingo del Real, Santiago in samostan klarisij so izropali in požgali. Rdeči miličniki so vdrli v klavzuro, potegnili redovnicam obleko s telesa in napodili redovnice gole na cesto.

Pater Jean Ruiz, ki je pobegnil s Toleda, poroča o mnogih zverinskih dejstvih. V Puebli de Montalvan so bili štirje kapucini duhovniki in trije bratje. Ko so jih izgnali iz samostana, sta dva brata in en brat prosili toledskega župana, naj jih pusti iz mesta. Župan je to dovolil, zaeno pa je sporočil rdeči milici v Escalonilli, da se bodo trije duhovniki pripeljali z avtom. Zares so miličniki ustavili avto, vrgli redovnike na cesto in čez nekaj dni so našli njih trupla, ki so jim bili rdeči potrgali nohte s prstov na rokah in nogah.

V Consulgru so rdeči miličniki ubili deset profesorjev ondodnega semenišča, v Alcazarju de San Juan pa dvanajst redovnikov. V Cubiletu so prijeli 80-letnega župnika in ga prisilili, da je na pekočem soncu mlátil. Ves dan je moral starček brez odmora, brez jedi in pijače mlatiti, zvečer pa so ga ustrelili.

»Vaš sin študira medicino?«
»Da,« odvrne ponosno mati, »prav dobro napreduje, majhne otroke že kar dobro zdravi!«

Letalski napadi: kako se pripraviš

Stavba.

1. Streho pobarvaj tako, da bo sliha bližnji okoli, ali pa jo poslikaj z večjimi nepravilnimi lisami, menjaje zamolke in svetlejša.
2. Podstrešje vsekakor očisti, odstrani ropotijo in navlako, slamo in papir!
3. Strešino in tramovje premaži z ognjevarnimi sredstvi.
4. Pod podstrešja obloži s slojem armiranega betona, za pest visokim, ali pa vsaj s ploščicami eternita.
5. Povrhu pa posuj za pol pedit suhega peska ali drobne zemlje ter postavi teč ročnih zabojev s peskom da boš vanj z lopato zabil vžigalne bombe in jih potem z njo vrgeš skozi lino na dvorišče. To je edino pravičen postopek! Z vodo ne opraviš nič — nasprotno: še bolj gori (pokalni plin), zlasti, če je zmes dodan kovinasti natrij. — Šele takrat, ko se vname podstrešje, je gasiti požar z gasilnimi aparati in vodo ter pozvati pomoč. Ta podstrešna služba bo naloga ljudi, ki niso vojni obvezniki, so torej že starejši ali pa še premladi, lahko pa so tudi ženske, saj so n. pr. kmetice že dokazale precej srčnosti in poguma v narodni stiski. Ti bodo pomagali braniti zaledje. Podstrešni čuvaj sleherne zgradbe ter po h.šnih blokih povrhu še nadzorni. sta uradni osebi z odgovornostjo, katerima se imajo brezpogojno pokoravati stanovalci. Tako je drugod s posebno zaščitno postavbo urejena ta služba. Kajti taka dobro urejena služba je pogoj za obstanek naroda, njegovega imetja in gospodarstva. Zato jo zahtevajo vsi strokovnjaki, domači in tuji.
6. Važne naprave v hiši (konstrukcije in stroje) ščititi pred drobci, ako jih obložiš z vrečami peska, zato pravi ustrezno število vreč.

Stanovanje

Pripravi za okna: a) široke papirne trake, b) podolgovate odpadke klobučevine ali volnenih krp ali pa bombažev klobučevine, c) žeblice, d) za vsako okno po 1 volneno odejo (ali pa vsaj rjuho). Za večna vrata pripravi krpe, žeblice in odejo (kakor zgoraj) ter vreče za prah, ki jih potem napolniš s peskom (obtežilo odej). Poskrbi tudi za sveče in žepne svetilke. Ob vojnem času vse šipe križem preplepi s papirnimi trakmi, kar poveča odpornost stekla zlasti napram zračnemu pritisku. Svetlobi in prežračbi v vsaki sobi naj tedaj stoji le 1 okno, ostala okna pa zapri. zamaši dobro s klobučevino, oziroma krpami in spusti zastore. Skaf vode pripravi.

Del kleti

je že pri zidanju zgraditi ojačeno (iz armiranega betona) kot zaklonišče za skupno zaščito (do 50 oseb) pred manjšimi bombami in drobci, kamenjem

Če hočete vedeti

Cebela nese za polovico svoje teže cvetličnega prahu s seboj, to je 9 desetisotink grama.

V iglovatna tla trešči 22 krat rajši ko v peščena tla.

Pri nabiranju kokosovih orehov se vsako leto smrtno ponesreči 150 ljudi.

Sredozemsko morje izgubi radi izhlapevanja vsako leto 3 metre.

Človekoljubno bojevanje v Madridu: »Pst! Ustrelite te reveže, ne da bi jih zbudili!«

in strupi. Kjer je to bilo zamujeno, tam je za zavetišče pripraviti ojačeno gradivo, in to: pomerjene železne nosilnice (traverze) in čvrste lesene opirake za strop, krajša prečna bruna kot zgleda in podnožja teh stebrov ter sekire, krampe, lopate, klope.

Ko notranja oprema spada v predsobo: žaganje, vata, umivalnik, voda, milo, brisače ter v plitkih zabojih klorni kreč za uničenje strupa na obutvi; v glavni prostor: stranišče (papir!), vodo-vod (ležišča), žepne (in akumulatorske) svetilke, pitna voda v steklenih, hrana v vrečah iz debele tkanine, napojenih v lanenem olju ali pa konzerve, obvezilni material, v lanenem olju napojene odeje za vrata, lahko tudi radio ali telefon, seveda pa natrijeva lužnina (NaOH) v trdem stanju za vpijanje ogljikove kisline (CO₂) in kisik (O) v jeklenih valjih, ako za obnavljanje zraka niso montirane posebne naprave s pomočjo velikih cedil.

V prvem primeru sta potrebna za osebo in in 1 uro 2 m³ zračnega prostora — Sem spadajo predvsem otroci do 7. leta in stari ljudje z naduho in srčnimi hibanji.

Ker zunaj zaklonišča pred vsemi bojnimi strupi osebo ščit: naša plinska maska, nabavi jo zase, za svoje in poše pri odboru za zaščito mesta — kompletna stane 121 Din — da jo bodo imeli ob vojnem času in tedaj zmeraj lahko nosili s seboj. Moški naj naročijo velikost C, to je srednjo, s širokim obrazom velikost B, to je veliko, za ženske in deco pa velikost M, to je malo! — Maska trpi celo 10 let, cedilo pa, malo rabljeno — 2 leti. Delovanje cedila v zastrupljenem ozračju pa trpi 3 do 5 ur.

Ker se v kodrih in laseh zlasti: iperit dolgo drži ter nad opletom maska drži: in se ne da hermetično prilagoditi licu, zahtevajo večšaki čim krajše lase, torej tudi pri ženskah fantovsko nošo.

Pod nosom in na ustih moker robec z vlažno ilovico znotraj ščiti začasno.

V hlevu

je popraviti okna in obnoviti razbite šipe, pripraviti (slamnatne svitke ali pa) ilovico ter odeje in vodo. Pri roki pa je gnoj, z njim zamašimo prag in okna.

Zivina

Sicer pa je najboljša, če živino spravimo stran na vrhove — Za vožnjo s konjsko ali volovsko vprego vzemi s seboj goste vreče, na pol napolnjene z ostružki ali drobnim dračjem. Te vreče tedaj namočiš v vodo in jih živini mokre navežeš na gobec. — Pred svinjak navozi ilovico ter jo tedaj imej stalno vlažno da se vanjo lahko zarijejo prašiči, kar storijo po naravnem nagibu (cedilo).

Strahovit orkan na Severnem in Atlantskem morju. Potopljen ladja »Elbe I«. Imela je svetilnik in trden stolp, kjer je gorela elektrika za milijon sveč.

Prilika, katere ne sme nihče zamuditi!

ker izpraznimo našo zalogo

Fantovske hlače od	Din 27—
Moške hlače od	" 42—
Mornariške otroške obleke od	" 68—
Moške obleke od	" 150—
Moški plašči od	" 165—

ANT. KRISPER

Mestni trg 26 LJUBLJANA Stribarjeva ul. 1-3

Sport

Resolucija propagandnega odseka

I. KONGRESA ZIMSKOŠPORTNIH DELAVCEV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Na I. kongresu zimskošportnih delavcev kraljevine Jugoslavije, ki se je vršil dne 25. oktobra 1936 v Ljubljani, je bila sprejeta sledeča resolucija, katero predlaga kongresni odbor JZSZ upravnemu odboru JZSZ.

1. Pri Zvezi, kakor pri vseh podrejenih edinicah, naj se osnujejo propagandni odseki, ki naj vršijo nadzorstvo nad pravilnim objavljanjem s smuških poročil, tako o tekmah, vremenarskih poročilih, nadzorstvo smuških strokovnih in propagandnih člankov, zbiranje predavanj, predavateljev, vzgoja predavateljev in organizatorjev. Prirejanje predavanj, propagandnih tečajev, ekskurzij, izletov ter sploh prireditvev in akcij, ki jim je namen pospeševati moralni in materialni napredek Zveze. Njegova glavna naloga naj bo skrb za čim širšo popularizacijo smučarstva.

2. Zveznemu propagandnemu odboru se nalaga, da čimprej izposluje pri vodilnih časopisih tedensko zimskošportno prilogo, v kateri bi se objavljali samo članki cenzurirani po propagandnem odboru Zveze odn. podzveze. Potrebna navodila za poslovanje propagandnih odsekov podzveze daje zvezni prop. odsek.

3. Zveznemu prop. odboru se nalaga, da skuša čimprej izposlovati pri ministru za promet, da imajo ugodnost do polovične voznine skupine 3 oseb.

4. Zvezni propagandni odsek vrši potom podzveze, klubov in posameznikov nadzorstvo nad obnašanjem organiziranih smučarjev na smuških izletih ter stori potrebne ukrepe, da se nedostojno obnašanje zatre.

5. Prop. odsek Zveze zasleduje razvoj mednarodne smuške literature ter opozarja posamezne odseke na članke, ki so važni za posamezne odseke; dalje pa tudi opozarja športne urednike na članke, ki bi bili primerni za objavo.

6. Zveznemu prop. odboru naj bo pridružen v svrhu nadzorstva člankov smuški tehnični strokovnjak.

Zbor lankotletskih sodnikov Na lankotletsko tekmovalstvo, ki ga ponovi ZSK Hermes v soboto 31. oktobra in v nedeljo 1. novembra na igrišču Primorja, se določa sledeči zbor: vrhovni sodnik: Kermav, voditelj tekmovalstva: Sanoja S. ter naslednji sodniki: v soboto: Trtnik, Kalan, Vidler, dr. Kubej, Kos. V nedeljo: starter: Lulin, Bradac, Gorjanc, Gnidovec, Stropnik, Slamič, Cebotar, Cimperman, Windisch, dr. Alujevič in vsi sodniki gg. sodniki. Imenovan gg. morajo biti na igrišču Primorja v soboto ob 15.30 uri, odnosno v nedeljo ob 9.30 uri.

Gimnastično plavalni tečaj v zimskem kopališču SK Ilirije, ki se v kratkem prične, so po izjavi obiskovalcev tečajev iz prejšnjih let najboljša priprava za prihodnjo zimsko sezono in najlepša prilika za osvoboditev od dnevnemu delu. Ker bo številno udeležencev radi pomanjkanja prostora omejeno, opozarjamo na to, da se bodo v prvi vrsti upoštevali oni, ki se prijavijo prej. Prijave se sprejemajo pri blagajni kavarne Evrope. Pri prijavi je treba plačati 40 Din, s katero vsota je poravnana prijavina in vstopnina za prvo polovico tečaja.

Velika medklubska kolesarska dirka se vrši dne 8. novembra t. l. v Ptuju. Dirkači bratskih klubov naj se prijavijo najkasneje do 1. novembra pri kolesarskem društvu »Zvonček«, oziroma pri njenem predsedniku tov. Simoniju Vinku, mehaniku v Ptuju Razpisane so velike nagrade.

ASK Primorje (Lankotletska sekcija). Za nastop na meeningu ZSK Hermosa, ki se vrši danes ob 16. uri in jutri v nedeljo dopoldne ob 10. uri na našem igrišču, so določeni naslednji atleti: Gasparič, Kulakov, Putinja, Pošar, Pogolšek, Šušteršič, Stok, Slapar, Weib, Skaza, Nabernik, Srakar Franc, Srakar Ivan, Zorja, Aloš, Kajfž, Kosce, Skabernec, Baloh, Vahtar, Štor, Benčaj, Krpan, Kranjč, Goršek, Gabršek, Peteršek, Skušek, Čurda, Atleti, ki poleg imenovanih želijo še nastopiti, naj se javijo vsakokrat najpozneje pol ure pred pričetkom tekmovalstva v garderobi tehn. vodji sekcije. Načelnstvo.

SK Sloven. V nedeljo ob 9.30 dopoldne trening za vse verifirane igralce. Juniorji, ki se želijo vključiti, naj bodo na igrišču. (Kokal sigurno.)

Jugoslovanska Akademsko-Smučarska Organizacija vabi vse akademsko-smučarje na redni letni občni zbor, ki se vrši 6. novembra t. l. ob 18 uri na tehniški kjer se bodo seznanili z delovanjem v pretekli sezoni in z bodočim programom organizacije. Dnevni red: 1. Otvoritev, 2. Poročila odbornikov, 3. Volitve, 4. Skladnost. Samostojne predloge je treba javiti odboru do 3. novembra. Udeležba za vse članke obvezna. Odbor.

Naznanila

Liubljana

1. Lisztor oratorij KRISTUS, ki se bo ponovno izvajal na Vernih dnu dan ob 20 uri v Filharmonični dvorani, ima tri dele. V I. delu nam slika skladatelj dogodke ob rojstvu našega Zveličarja. Zato ima ta del naslov Božični oratorij. V II. delu, ki se imenuje »Po razglasenju Gospodovemu«, nam slika skladatelj med drugim Vhod Kristusa v Jeruzalem, posebno znamenito je prvi stavek, v katerem opeva solist in zbor Osmere blagor. III. del oratorija je Trpljenje in Vstajenje našega Zveličarja. Oratorij je nastudiral ravnatelj Polić, solistične vloge imajo gđe Zvonimira Zupčevića, alt solo poje ga. Bernot-Golobova, tenor solo Jože Gošić, bariton solo g. Kolacic Aleksander in bas solo g. Tone Petrovič. Velike zore poje pevski zbor Glasbene Matice, samostojne simfonične odstavke in spremljevanje solistov in zbora izvaja orkester Ljubljanske Filharmonije. Ta koncert je mislen kot hudiški koncert, zato so tudi cene seštevno izredno nizke, od 10 do 30 Din, stojšča so rezervirana izključno le dilaom po 3 Din. Predpredaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

1. Nočno službo imajo lekarnice: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 30 in mr. Gartin, Moste.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sobota, 31. oktobra: 12.00 Plošča za ploščo, pisana zmes pesmic, veselih in godbe za ples — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Čas, spored, obvestila — 13.15 Plošča za ploščo, pisana zmes pesmic, veselih in godbe za ples — 14.00 Vreme — 15.00 Za delopust! (Igra Radijski orkester) — 15.30 Pomen denarnih zavodov za varčevanje in napredek nar. gospodarstva (dr. Vlad. Mur. kol) — 16.45 Naša kri, naše morje (g. Joža Likovič ob priliki dneva Jadranske Straže) — 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nae. ura: Prvi organizator kmetijskih predstavnih in tečajev v Srbiji — Atanasije Nikolić (Svetislav Sumarović) — Bad — 19.30 Pregled sporeda — 20.00 Znanja politika (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Zmeda v studiju. Zmočan večer (po neki noveli iz IV. letnika revije »Radio Ljubljana«), besedilo napisal Nko Kurat, Režija: Ivan Pengov. Sodelujejo: člani rad. dram. družine in Radijski orkester. Vmes nekaj plošč — 22.00 Čas, vreme, poročila, spored — 22.30 Muzikalni drobci (Radijski orkester). Natančnejši spored dobite v tehniku »Radio Ljubljana«.

Drugi programi:

Sobota, 31. oktobra, Beograd 1.: 19.30 Srbski večer — 22.30 Kavarinska godba — 22.30 Plesna glasba — Zagreb: 20.00 Bosanski narodni običaji — 20.30 Violina — 21.00 Zabavni večer — 22.30 Plesna glasba — Dunaj: 19.15 Ciklus avstrijskih operet — 22.30 Klavir — 23.10 Plesna glasba — 24.00 Ciganska glasba — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba — 20.45 Opera, nato plesna glasba — Rim-Bari: 20.40 Opera, nato plesna glasba — Praga: 20.05 Simfonični koncert — 22.30 Kabaret — Varšava: 19.30 Simfonični koncert — 22.00 Pianinski koncert — 22.30 Zabavna glasba — Berlin-Hamburg: 20.10 Operetni večer — Königsberg: 20.10 Flotova opera »Alesandro Stradella« — Frankfurt-Lipsko: 20.10 Valčki — Strassbourg: 21.30 Alzaški večer.

Samo izčrpanost ubija Vaše lase!

Vsako drugo objasnijo prhljaja, izpadanja in redčenja las ali plešavosti ni umestno.

Naipreji nastane prhljaj, potem izpadajo lasje!

A z vsakim lasom, ki ga izgubite, izgledate starejši, in Vaša okolica opaža to prej kakor Vi!

Odkar je iznajden Silvikrin, ni več potrebno, da brezupno gledate, kako Vam izpadajo lasje.

Kakor hitro opazite prvi prhljaj, kakor hitro Vam prvi lasje ostanejo na glavniku, vedite, da ste na razpotju:

V svetovnih mestih kot v Parizu, Londonu, Bruxellesu, Amsterdamu in dr. vsak negovan človek pozna in uporablja

Silvikrin

naravno hrano za lase

Silvikrin je čudežna iznajdba v vsem medicinskem svetu znanih učenjakov dr. Weidnerja in dr. Zieglerja. Silvikrin vsebuje redki in zelo dragoceni Tryptophan, brez katerega je rast las nemogoča (kakor je dogmatični profesor sir Fred. Hopkins, imetelj Nobelove nagrade za kemijo).

Vsaka kapljica Silvikrina vsebuje hranljive snovi za milijone lasnih stanic. Silvikrin oskrbuje tkivo lasišča z organsko hrano za krepitev lasnih korenin. Prhljaj skoraj čez noč izgine, izpadanje las neverjetno hitro preneha in mladi, zdravi lasje začno rasti.

Kaj mi je potrebno?

Silvikrin Lotion za lase:

Za vsakodnevno nego las. Preprečuje izpadanje las in tvorbo prhljaja. Njegova vsebina Neo-Silvikrina deluje tako, da pospešuje rast las ter ohranja lasišče in lase zdrave do pozne starosti.

Doseza, da pride naravna lepota popolnoma do izraza. Istočasno poživlja in krepi lasne korenine, jih varuje pred okuženjem in tvorbo prhljaja. Silvikrin Lotion za lase je diskretno in prijetno parfumiran.

Mala steklenica Din 27—
Velika steklenica (za dva meseca) 48—

Proizvajanje Silvikrina je patentirano v Angliji, Franciji, Holandiji, Švici in v drugih državah.

Dobi se v vseh strokovnih trgovinah.

SILVIKRIN LABORATORIES
London - Paris - Brusel - Rotterdam
Zurich - Barcelona.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
Hinko Mayer i drug, Zagreb.

Neo-Silvikrin:

Uporablja se v težjih slučajih izpadanja in slabe rasti las, trdovratnega prhljaja, otrelosti lasišča ter pri pojavljanju delne ali popolne plešavosti.

Ta koncentrirana naravna hrana za lase oskrbuje tkivo za rast las s 14 organskimi substancami, ki so lasem potrebne za rast.

Uporaba Neo-Silvikrina je zelo enostavna in prijetna ter zahteva dnevno le nekoliko minut.

Steklenica za en mesec stane Din 66—

Silvikrin

poživlja rast las

J 803 F

Alja Rahmanova:

Tovarna novega človeka

Roma.

37.

Bila je že pozna noč, a Tanja še ni spala; otroku nekaj ni bilo dobro in je jokal. Kakor večkrat, tako tudi nekaj tovarišev Vladimiru ni bilo doma; bil je na nekem zborovanju.

Tedaj so se odprla vrata in vstopila je Njurka. Bila je še bolj bleda kot navadno in je srepo zrla predse, tako kot bi Tanja sploh ne opazila.

»Kaj je s teboj, Njurka?« je vprašala Tanja prestrašeno.

»Oh, golobica moja, Tatjana Nikolajevna,« je odgovorila Njurka, ne da bi pri tem le enkrat pogledala Tanjo, »dobila sem pismo iz vasi. Moja mati je bolna in želi, da pridem k njej!«

»Seveda moraš iti, Njurka, toda ko bo tvoja mati spet zdrava, se vrneš k nam, kajne? Vedno te bom rada imela pri sebi!«

»Pa hvala vam za vse, Tatjana Nikolajevna, kar ste mi storili dobrega. Hvala vam, da ste mi rešili življenje!«

»Je že dobro, Njurka, toda saj se boš vrnila!« jo je mirila Tanja, ko je opazila, da se dekle trese po vsem životu. Spremila jo je skozi vrata na cesto, kjer je Njurko čakala ženska v kmečki obleki.

Urno je zaprla Tanja zapet vrata, kajti leden mraz je prihajal od zunaj v predsobo. Ko je stopala po stopnicah navzgor, se ji je stisnilo srce od sočutja do uboge Njurke in ne da bi vedela zakaj, ji je bilo, kot da je ne bo nikoli več videla.

Hišnik Pavel Ivanovič in njegova žena Agraftena Aleksejevna sta stradala zdaj že peti dan. To se pravi, gladovala sta že več let: toda tako, da bi ne imela prav ničesar, niti grizljiva, to je prišlo nad njiju šele sedaj. Zares ni bilo najti v vsem stanovanju niti drobtine kakšne jedi in samovar, ki se je kadil na mizi, je porabil zadnje oglje. Agraftena Aleksejevna je okorno vstala, stopila k omari za perilo in izvlekla predale drugega za drugim. Bili so skoraj čisto prazni, kajti vse je že davno zamenjala ali prodala. Zmogla je le še nekaj starih cunj; skrbno jih je razprostrla po mizi in jih opazovala od vseh strani. Toda prevarati ni mogla niti same sebe — bile so tako brezupne cape, brez vsakršne vrednosti, da zanje ne bi nihče dal niti kopejke. Nato je pregledala pohištvo, ki je še stalo v sobi: železno posteljo z žičnim vložkom, na kateri sta spala in se pokrivala s svojimi plašči, omaro za perilo, gugalnik in malo, trikotno mizico, kakršna sicer navadno stoji pred ikono, da nanjo pri molitvi postavljajo goreče sveče. Vse drugo sta že davno prodala, celo žimnice in posteljino.

Pavel Ivanovič je nekaj časa s skrbjo opazoval početje svoje žene, nato je privlekel iz žepa velik rumen list papirja, ga skrbno, skoraj nežno zravnal s hrbtom roke in pričel brati. To je bila njegova edina tolažba; zadovoljilo je, da je le enkrat pogledal v ta »Cenik izbranih aromatičnih čajev Kjahta, Fučan, Bajhov iz mojih na novo pridobljenih plantaž 1887«, in živel in snoval je sredi davne preteklosti. Zaprl je oči in zdelo se mu je, da vaskava vonj finega čaja. Nato si je predstavljaj, kako stoji pred njim velika miza, pokrita z rdečebelimi progastim prtom, obložena s skledami, polnimi slastnih pirogov, kolačev, sadja. Njemu nasproti sedi njegova žena, debela, rdečelica in dobrodušna, desno in

levo od njega pa njegovi otroci z veselim, zadovoljnim obrazi. Tako je sedel tu ves zatopljen vase, z dolgim, mršavim, tankim vratom, ki je spominjal na kurjo nogo, s tresočimi se rokami in z rdečimi, solznimi očmi; oblečen je bil v raztrgano domačo haljo, narejeno iz starega vojaškega plašča.

»Kaj pa že zopet bereš ta svoj bedasti cenik?« mu je zaklajala žena jezno.

Agraftena Aleksejevna je bila znatno večja od svojega moža in je imela širok, dobrodušen, skoraj otroški obraz in velike, ljubke, rjave oči. Toda njena visoka postava je bila zdaj vsa skrčena. Od dneva, ko so ji razlaj toplomer in ji s tem vzeli glavno življenjsko oporo, je postala sicer tako krepka in odločna žena vsa obupana.

»Torej, kaj je,« je dejala svojemu možu, ki jo je pogledal s trudnim očesom. »Kaj naj zdaj napraviva? Nobene hrane nimava, niti drobtine več! Ne preostane drugega, kot da prodava omaro za perilo in gugalnik. Gospa komisarjeva mi je voljna dati za omaro 15 in za gugalnik 8 rubljev.«

Pavla Ivanoviča je streslo. S prodajo omare bi se nekako sprijaznil, čeprav je vedel, da je njegova žena v njej shranjevala vse svoje najljubše predmete: kodre in prve zobe svojih otrok, same reči, ki so ji bile morda prav toliko vredne, kakor njemu cenik čajnega podjetja, čigar lastnik je nekoč bil. Toda gugalnik? Ločiti se od njega, to pomeni vendar skoraj isto kakor umreti. Dolej se mogoče niti sam ni zavedal, kaj mu pomeni ta stari kos pohištva, ki ga je uspalval v starševs sanje — toda sedaj mu je postalo jasno, da mu tega ne smejo odvzeti.

Celoletna naročnina na: Leposlovno in ljudsko knjižnico 7 vezanih knjig mesečno Din 23— Zbirko domačih pisateljev 3 vezane knjige mesečno Din 11— Zbirko mladinskih spisov 4 vezane knjige mesečno Din 9— JUGOSLOVANSKA KNJIŽARNA

TUDI VAŠ NOVI PLAŠČ OD PAULINA • ker si hočemo s poštenim delom, solidnimi cenami in postrežbo pridobiti zaupanje in stalnost • **Konfekcija PAULIN - Ljubljana - Kongresni trg štev. 5**

MALI OGLASI

Službe iščejo

Mladenič
vojašine prost, pošten in zanesljiv, išče kakršnokoli zaposlenje v Ljubljani. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Rad delam« 16048.

Službo dobe

Sprejemno zastopnike
za Ljubljano in ostale kraje za sklepanje dobrodošlih zavarovanj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dober zaslužek« 16043.

Stavbnemu polirju
prvovrstnemu, za visoke in nizke zgradbe — nudi mesto trdnja »Slograd«.

Polirja
za visoke stavbe, z večletno prakso, samo prvovrstno moč, takoj sprejemem. Ponudbe arh. Ivan Ledl, Ljubljana. (b)

Voznike
z lastnimi konji ali vozili, za nadrobno provizijsko prodajo kuriva — sprejemem. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Sezona« št. 16074. (b)

Kupimo

KUPIM IN PLAČAM
za 14 kar. zlato, zlato zobovje, zlate novce povišane cene. Čuden, Prešernova ulica 1.

Prodamo

Hubertuse
nepremočljive 250 Din, in vsa oblačila po neverjetno nizkih cenah si nabavite pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. (1)

Nagrobne sveče
lepe in poceni dobite pri OROSLAVU DOLENCU v Wolfovi ulici 10. (1)

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam nudi veliki izbor najugodnejših in najcenejših trdnja Kari Prelog, Ljubljana. Zidovska ulica in Stari trg (1)

Več zimске obleke
za srednjo moško osebo prodam. Jernejeva c. 21. Šiška. (1)

MODNO VOLNENO BLAGO

za damске obleke in plašče
SVILA IN VSE DRUGO BLAGO

Velika izbira, nizke cene!

R. MIRLAUC

»pri škofu«
LJUBLJANA
Lingarjeva ulica
Medarska ulica
Prešernovo

Posedstva

Naprodaj

nova enonadstropna hiša
z vrtom, v bližini lesene cerkve v Mostah. Mostna stanovanja. - Visokoprtilična hiša na Šmartinski cesti s prevzemom večje hipoteke. — Josip Oražem, Predovičeva 5, Moste - Ljubljana.

Dvostanovajska hiša

pol ure od Maribora, takoj proti gotovini naprodaj. Vprašati: Aleksandrova c. 42, Pobrežje pri Mariboru. (p)

Stanovanja

Dvoje trisobnih stanovanj
event. cela hiša, se odda v najem v severnem delu mesta. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 16140. (8)

SOBE

Naj bo zima, naj bo leto, sobico imaj na leto, pač! za to sto dinarjev, pa si v miru — brez viharjev

Opremljeno sobo

oddam solidni gospodini. Sv. Petra cesta 44-I. (8)

Auto-motor

Motorno kolo

rabljeno, dobro ohranjeno, 250 ccm, kupim. Ponudbe pod značko »Motor« upravi »Slovenca« št. 16080. (1)

Objave

Pozdravljam vas, objave, ne pot miru in spravi! Na svetu naj zaveda mir, če ne, bo vse pobral hudil!

Izjava!

Podpisana obzalam kletve, ki sem jih nepremišljeno izrekla 29. okt. 1936 napram tržnemu revizorju Emilu Zagorsku, ter se mu zahvaljujem, da je ostopil od sodnega postopanja. — Jožeta Pirnat, Maribor. (6)

KAPPEL

pisalni stroji

so mojstrovina računalniške tehnike. V vseh cenah. za pisarne in potovanja. Plačilo v obrokih. Jamstvo

KLEINDIENST & POSCH

Maribor, Aleksandrova 44

Šivalni stroj

malo rabljen, znamke Singer, poceni naprodaj. — Nova trgovina, Tyrševa cesta 36. (1)

Črno suknjo

novi, dobro ohranjeno prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 16153. (1)

Špecijska trgovina

s trafiko, dobro ideo, v najprometnejšem središču Zagreba, tik mestne tržnice, prodamo z vso zalogo blaga in vzornim inventarjem zaradi bolezni lastnika za 25.000 Din. — Pojasnila pri Agenciji Pavleković, Zagreb, Illica št. 144. (1)

Srajce za gospode

modne poplin, bele, razne športne, flanelaste spalne srajce, zimske in letne, spodnje gradl in barhent blače, pižame, bele, sive in črne delovne halje, volneno in triko perilo — dobite najcenejši v novi specialni trgovini

F. I. Goričar, Sv. Petra c. 30

Da se nova trgovina vpelje, dobi vsak, kdor kupi za več kot 25 Din, primerno reklamno darilo

Naznanilo

Slavnemu občinstvu vlijudno naznanjam, da sem tik postaje Kamnik-mesto otvorila

buffet

Točila bom kvalitetne alkoholne in brezalkoholne pijače ter postrežla z mrzlimi in toplimi jedmi. Cene nizke, solidna in točna postrežba. Za obilen obisk se priporoča

»BUFFET« Riedl Marieta.

Zahvala

Velika hvaležnost mi narekuje, da se javno zahvalim šefu-primariju g. Dr. Božidarju Lavriču, ki me je z vestno in uspešno operacijo rešil 12 letne težke želodčne bolezni in mi vrnil ljubo zdravje.

Velike Lašče

Gostinčar Feliks
šolski upravitelj.

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Tyrševa cesta

(belača Pošta dom)

Aktivnost! Živahnost!
zavisi od dobrega zobovja

Ohranite svoje zobe mlade!

..... zdravi zobje so neobhodno potrebni za dobro zdravje, lahko prebavo, redno delovanje organizma..... ali, da dolgo ohranimo zdravo zobovje, je potrebno, da uporabljamo sredstvo za zobe, ki je pripravljeno na dovršeni znanstveni podlagi. Pri izbiri tega sredstva ne smete oklevati. Decenij izkušenj in uspehov, overovljenih po slovitih medicinskih učenjakih... vse to Vam svetuje, da vzamete PASTO ZA ZOBE GIPS na podlagi specialnega mila kot najboljši za zdravje in lepoto Vaših zob!

PASTA ZA ZOBE
NOV RECEPT, PASTA, KI JE KOMPAKTNEJŠA IN SE BOLJ PENI

Glavna zaloga za Jugoslavijo: Hinko Mayer i drug, Zagreb.

Tinček in Tonček v Atlantidi

196.

Tinček na dimniku.

Ko sta se Tinček in debeli možakar nakramljala, sta se prijateljsko poslovila in Tinček je zletel dalje. Spotoma se je spustil na streho neke koč, da bi si privoščil spet nekaj minut počitka. Tedaj so priletele mimo mlade deklice. Prešerno so se sukale v zraku, kakor da so resnične ptice in ne človeška bitja. »Pojdi z nami, te bomo naučile preobračati kozolce!« so ga povabile. »Hvala lepa za povabilo,« je vlijudno odgovoril Tinček, »zaenkrat še nočem imeti s kozolci nobenega opravka!«

Medtem, ko je Tinček udobno sedel na dimniku, sta priletela mimo mož in žena. »Halo, dečko,« je zaklicala žena, »če boš še kaj dolgo na dimniku sedel, boš kmalu postal pečen petelinček!«

Korespondenta-tinjo

za srbo-hrvatski, nemški in francoski jezik iščemo. Perfektno znanje jezikov, stenografija in hitro pisanje na stroji prvi pogoj. Ročno pisane ponudbe z opisom dosežanega službovanja (curriculum vitae) in označbo zahtevane plače poslati na firmo »SARTID«, Smederevo.

31. oktober mednarodni dan varčevanja!

Ze preko 4000 vlagateljev je do 15. okt. 1936 naložilo pri

MESTNI HRANILNICI LJUBLJANSKI

nad Din 45.000.000 — novih vlog

Nove vloge vedno izplačljive brez omejitve, za vse jamč

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA